

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház)
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XX. évf. 199. sz. 1943. szeptember 3 péntek

Előfizetési ár: havonta 5.20 P, negyed-
évre 15.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér.

A burgonyaellátás biztosítására jegyrendszert vezettek be, a jegyek kiosztása ma kezdődik

Súlyos harcok a keleti front gyújtópontjain

Az oreli ívben a német csapatoknak 11 orosz hadsereggel kellett szembeállniok
Hírek és cáfolatok a Vatikán diplomáciai akciójáról — Megkezdődik Roosevelt
és Churchill újabb tanácskozása — Összeült a finn parlament — Kairóban lesz a
háromhatalmi értekezlet — Göbbels újabb cikke: „A nagy dráma“

Az angol flotta ágyúzza a calabriai partokat

A pápa békeszózatával nem zárt le a Vatikán diplomáciai akciója.

Megerősítik azt a hírt, melyet már tegnap jelentették, mely szerint Galeazzi, a Vatikánváros kormányzója augusztus 31-én Lisszabonba érkezett, ahonnan — mint a Szentszék küldöttje — Washingtonba utazik tovább. Többen úgy tudják, hogy a pápa üzenetét viszi Roosevelt elnökhöz. Vatikáni körökben Galeazzi utazását a vatikáni állam kifejtett diplomáciai tevékenység következményének tekintik. Azon a pápai üzeneten kívül, amit Galeazzi állítólag magával visz, öt hatalmas diplomáciai csomagot is visz Washingtonba.

Vatikáni körök szerint Galeazzi kormányzó a legalkalmasabb személy arra, hogy a pápa üzenetét vigye. Galeazzi a Szentatyá bízalmát élvezti és a Pacelli-család barátja. Már 1942-ben is járt az Egyesült Államokban, ahonnan nagymennyiségű gyógyszert hozott a Vatikán államba, Galeazzi kormányzó nagyon jó barátságban van Carollal, az Egyesült Államok államtitkárságának főtisztviselőjével és Monsignore Spellmannal, akivel szintén találkozni fog amerikai tartózkodása folyamán.

A fenti jelentésekkel szemben az éjjel cáfolat érkezett, mely így szól:

„Mint a Vatikánból jelentik, Galeazzi vatikáni mérnök az Egyesült Államokba utazott. A mérnök utasásával kapcsolatban elterjedt hírek részben teljesen alaptalanok. Mint a Vatikánban megjegyzik, téves a lapoknak az az értesülése, hogy Galeazzi mérnök a Vatikánváros kormányzója. Mint a „Messaggero“ szeptember 2-iki számában jelenti, Galeazzi mérnök gazdasági és egyéb szakkérdésekkel foglalkozik az Egyesült Államokban.

A lisszaboni amerikai követség nem erősíti meg, de nem is cáfolja azokat a híreket, amelyek szerint Enrico Galeazzi, a Vatikánváros kormányzója, aki szerdán légi úton Lisszabonba érkezett és a pápa levelét vitté Roosevelthez.

A PÁPA BÉKESZÓZATÁNAK VISSZHANGJA

Mint Vatikánból jelentik, a Szentatyá és a vatikáni körök a legnagyobb mértékben meg vannak elégedve a szeptember 1-iki pápai rádiószózat olaszországi és külföldi sajtó visszhangjával. Az a mód, hogy a pápai beszédet még

a nem katolikus újságok is hozzák és kiemelték, azt bizonyítja, hogy a Szentatyá magatartásának nagy jelentőséget tulajdonítanak.

AZ ÚJABB ROOSEVELT-CHURCHILL TALÁLKOZÓ

ma megkezdődik. Washingtoni jelentés szerint Churchill miniszterelnök felesége kíséretében Washingtonba érkezett, ahol Roosevelt elnök fogadta. Churchill és felesége Roosevelt vendégeként a Fehér Házban fog lakni.

Hivatalosan közölték, hogy Roosevelt és Churchill a Québecben megkezdett megbeszéléseket fogja folytatni. Hivatalos jelentés szerint Churchill Washingtonba érkezése nem jelenti új fejlődés kezdetét, hanem a kanadai megbeszélések folytatását.

Beavatott körökből származó értesülés szerint Roosevelt és Churchill majdnem kizárólag politikai kérdésekkel szándékozik foglalkozni. Feltehető, hogy a következő kérdések lesznek napirenden:

1. A Szovjet-Unióhoz való viszony kérdése.
2. A bekövetkezendő hadműveletekkel kapcsolatos politikai kérdések.
3. Független háború utáni problémák Európát illető konkrét feladatokkal kapcsolatban.
4. A pápa beszédére való válasz megfogalmazása.
5. „Róma nyílt város“ problémája.

Azt hiszik, hogy Churchill miniszterelnök két-három napot tölt Washingtonban.

Az északamerikai külügyminiszterium szerdán közleményt hozott nyilvánosságra, amelyben közli, hogy az északamerikai kormány és a brit kormány a szovjet kormányt a katonai, politikai helyzet valamennyi oldala tekintetében „állásfoglalás céljából megkereste és tökéletesen tájékoztatta“.

KAIRÓBAN LESZ A HARMAS ÉRTEKEZLET?

Angol kezdeményezésre az a gondolat merült fel, hogy az Anglia, az Egyesült Államok és a Szovjet-Unió között tervezett harmas értekezletet Kairóban tartásuk meg.

TÖRÖKORSZÁG

Török politikai körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak a néppárt parlamenti csoportjának szeptember 7-én megtartandó ülésének.

Menemendzsoglu külügyminiszter — mint jelentik — fontos kijelentéseket tesz majd a török politikáról.

A szmirnai vásáron rendezett bankett alkalmával Szaradzoglu kormányelnök beszédet mondott, amelyben megemlékezett a Görögország felett aratott török győzelemről.

A miniszterelnök hangsúlyozta aztán az ország fellendülését az utóbbi húsz esztendő alatt és kifejezte bizakodását Törökország jövőjében, amely a fegyveres erő és a belső egység nyugodt alapjára támaszkodik. — (MTI) kapható.

A KELETI HARCTÉREN

a helyzet továbbra is a megújuló szovjet támadások jegyében áll. A tegnapi német hadijelentés közli, hogy súlyos harcok voltak az eddigi gyújtópontokon.

Berlinben az a vélemény alakult ki, hogy a szovjet a Charkovtól nyugatra és a Miusztól nyugatra megkezdett nagyarányú támadás mellett — írja Sertorius százados Brjanszk felé akarja kiterjeszteni a harcokat. Frontálisan ugyan pillanatnyilag az ellenség nem támad ezen a helyen és a várostól keletre még jelentősebb eseményekre nem került sor. Ezzel szemben világosan kialakul az a harapólgó, amelybe Brjanszkot be akarják szorítani. Dél felől azok az erők támadnak, amelyek néhány nappal azelőtt Szevszken keresztül nyugat felé törtek és aztán északnyugat és észak felé folytatták a támadásukat. Az észak felől jövő támadást azok a szovjet csapatok hajtják végre, amelyek Bizdrától és Kirovtól megkezdtek a rohamot a német állások ellen. A német elhárítás számos rezeszállásban veszi fel a harcot az ellenséges haderővel.

Egy kisebb harapólgószerű harc folyik Szumi térségében, ahol a német állásokat a szovjet észak felől, Rilszken keresztül a dél és délnyugatról pedig Ahtirka vidékéről támadja. Az igen elkeseredett brjanszki és szumi harcok a nagy nyári csata új sarkpontjai. Egyelőre a harcok itt teljes heveséssel folynak.

Berlinben megállapítják, hogy néhány nap múlva már két hónapja lesz annak, hogy keleten a nagy nyári csaták sorozata megkezdődött, mindenekeftől az oreli ívben, ahol ennek a háborúnak eddig legnagyobb csatája zajlott le.

Az oreli vidéki csatában a német csapatoknak 11 orosz hadsereggel szemben kellett helytállniok. Német katonai körök véleménye szerint az oreli csata jellemző példája a sikeres német védekezési rendszernek. Itt vonták össze a bolsevisták legnagyobb tömegeiket úgy emberben, mint anyagban. Itt érték el erőikéjtésük legmagasabb fokát is.

A MÁSODIK VILÁGHABORÚ NEGYEDIK ÉVÉNEK LEZARÁSA

alkalmat adott az elmúlt négy év katonai eseményeinek és azok jelentőségének méltatására. A német nép — mondják a berlini Wilhelmstrassen — a háború kitörésének első pillanatától kezdve tisztában van azzal hogy számára most élethálálharcról van szó és csak minden erejének tökéletes bevetésével tudja a harcot győzelmesen befejezni. Ezzel szemben az angolok azt hitték, hogy az első világháború mintájára sikerül a német nép kimerülésével a háborút megnyerniök. Most, négy év múltán látják, hogy még az sem elég, hogy a szovjetet készítették súlyos vereségekre, hanem maguk is erre kényszerülnek. A négyéves háború után megállapítható — mondják a Wilhelmstrassen —, hogy a harcok színhelyén, keleten a német arcvonal továbbra is erősen áll. Ezzel szemben az angolszások második arcvonala, amit ez alatt Sztalin ért, még mindig nincs meg. A német hadvezetés jogosan tekint bizalommal a háború kimene telére. A győzelmet nem lehet többé elragadni a kezéből — hangsúlyozzák a berlini Wilhelmstrassen.

OLASZORSZÁG

ellen a szövetségesek részéről légi és tengeri támadások zajlanak le. Szövetséges forrásból származó jelentés szerint a szövetséges légi támadások Dél-Olaszországban katonai célpontok ellen az utóbbi napokban jelentősen megélénkültek. Az elmúlt héten ugyanez idő alatt több olyan akciót hajtottak végre, amelyeket a hivatalos közlemények nem említettek.

A jelentés megjegyzi továbbá, hogy korábbi tapasztalatok alapján feltehető, hogy a heves légi tevékenység a földközítengeri hadjárat új szakaszának megindulását jelentheti. A szövetségesek főhadiszállásán ezzel kapcsolatban kifejezetten utalnak a legutóbbi nagy flottatevékenységre, amelyet a ca-

labriai part előtt hajtottak végre. Ez a tevékenység — angolszás megállapítás szerint — arra mutat, hogy a szövetségesek itteni tengeri és légi erői fölényben vannak.

Svájci lapjelentések szerint Olaszországban tovább tart a titkos propaganda a béke érdekében. Ezzel kapcsolatban négy olasz antifasiszta párt az újságokban felhívást tett közzé, amelyben közlik, hogy az antifasiszta pártok nevében különböző röpecdúlatokat terjesztenek a munkásság között. Ezek a röpecdúlatok a munkásokat tüntetésekre és munkabeszüntetésre szólítják fel. A négy párt kijelenti, hogy semmi közük sincs ezeknek a propagandairatoknak a terjesztéséhez, mert azokat az ország ellenségei terjesztik, mégpedig valószínűleg külföldön élő ellenséges és bizonyos körülmények között törvénytelenül működő belső ellenségek.

AZ ÚJ BERLINI OLASZ NAGYKÖVET

Az olasz uralkodó új nagykövete nevezett ki Berlinbe Alberto Pariani tábornok személyében. Dino Alfieri, az eddigi nagykövet rövid idővel Mussolini kormányának bukása előtt Rómába utazott és nem is tért vissza többé állomáshelyére.

Egyidejűleg Olaszország új ankarai nagykövetevé Guido Roccat neveztek ki, miután Guariglia eddigi nagykövet az új kormány megalakulásakor külügyminiszter lett.

Pariani tábornok ez év márciusa óta Albánia helytartója volt. A jelenleg 66 éves tábornokot Olaszország egyik legkiválóbb tisztjének tartják. Résztvett azokon a tárgyalásokon, amelyek annakidején az „acélszerződés“ megkötéséhez vezettek.

ALFIERI RÓMÁBAN VAN

Mértékadó olasz politikai körökben kijelentették, hogy Alfieri berlini olasz nagykövet Rómában tartózkodik, ahol az egyik villanygyedben velt ki lakást magának. Ezt a tényt bizonyos külföldi lapok téves állításával kapcsolatosan tartották szükségesnek leszögezni az olasz lapok.

TOKES FOTO
FÉNYKEPEZŐCÉPET VÁSÁROL

FINNORSZÁG

allásfoglalása a közeli napokban fog tisztázódni. A képviselőház megkezdte négynaposra tervezett ülését. A most folyó ülés közléseinek Linkomies finn miniszterelnök pénteki beszéde áll. A beszéd azonban zárt ülésen hangzik el és az utána következő vita is a nyilvánosság kizárásával folyik le.

Jól informált helyen úgy tudják, hogy Linkomies miniszterelnök mintegy háromnegyedórás beszédet mond, amelyben előbb a belpolitika helyzetével foglalkozik, rámutatva azokra a nemzetgazdasági kérdésekre, amelyek Finnország helyzetét a háború ötödik esztendejében befolyásolják. Ezután utal a miniszterelnök a külpolitikai helyzet ismertetésére és beszédének több mint fele részét a külpolitikai összefoglalók teszik majd ki. Linkomies miniszterelnök szerda este magához hívatta a képviselőházi csoportok vezetőit és közölte velük pénteki beszédének tartalmát. Ennek folytatásaképpen a különböző pártok értekezletet tartottak. Az értekezleten minden pártban az a vélemény alakult ki, hogy a Linkomies-kormány az alapvető kérdésekben továbbra is számíthat a pártok bizalmára és támogatására.

BULGÁRIÁBAN

Boris király halála után előállt kérdések megoldására most kerüli sor. Filov miniszterelnök rende-

tel írt alá, melynek értelmében a szobranjé, a bolgár parlamenté péntekre rendkívüli ülészkra összehívja. Hatóságilag értesítették erről a határozatról a képviselőket. A miniszterelnök fogadta a szobranje elnökét és alelnökét, hogy velük a parlament összehívásáról tanácskozzék.

Bulgáriában a jövődi helyzet még körvonalalban sem alakult ki. Még nem lehet tudni, hogy Boris király hagyott-e politikai végrendeletet, amelyben kinevezte a régenseket. E kérdésben bizonyosság csak a temetés után várható. Az alkotmány értelmében az uralkodóház tagjai nem választhatók régenssé. Ezt ma bolgár politikai körök hiánynak érzik, mert általában szívesen látnák Ciril herceget, Boris király testvéröccsének részvételét a régensválasztásban. Ez a megoldás biztosítaná a tanácsos tekintélyét és a folytonosságot, mert Ciril herceg az utóbbi években köztudomású, hogy belső munkatársa volt Borisnak. Ezzel elejét lehet venni az esetleges átmeneti politikai küzdelmeknek és az uralkodóházon kívüli más politikai vezetők között. Egyelőre még bizonytalan, hogy sikerül-e Ciril herceget felvenni a régensválasztásba. A másik két régens személyét még nem tudják. Valószínűleg nem exponált személyt, hanem országos tekintélyt fognak választani, esetleg olyat, aki közel áll az udvarhoz. Ily módon Pomenov udvari miniszter és Kiuszeivanov volt miniszterelnök, bérni követ személye került előtérbe.

Német hadijelentés

A német véderő főparancsnoksága közli:

Csapataink a szerda nap folyamán is súlyos harcokat vívtak elhárító csata eddigi győztes pontjain. Elszánt ellentámadásokkal felfogtuk és sok esetben súlyos veszteségeket okozva visszavertük néhány helyen az előretört ellenséges erőket.

Repülőgépekteleink összesen pontosított támadásai elsősor-

A miusi válságot sikerült átvészeln

Stockholm, szept. 2. (MTI): A Berlinből Stockholmra érkező jelentések szerint a németeknek sikerült a miusi arcvonalon a válságot átvészeln. A kritikus helyzetet az váltotta ki, hogy az oroszok a Miusztól nyugatra egy német hadtestet összes összekötő vonalától elvágtak. Ennek következtében a német arcvonalban nagy gyűfű keletkezett. Nehéz harcok után azonban a németeknek sikerült átvágni magukat az orosz gyűfűn és új arcvonalat létesítettek.

Attörések során nemcsak a készleteket, hanem még sok foglyot is magukkal vittek. A sikerült áttörés feleslegessé tette, hogy a német vezetés a tartalékokat vegye igénybe. A hézagokat ugyanazokkal a csapatokkal töltötték ki, akik az áttörést végrehajtották. Ezek a csapatok feltartóztatták azt a kétnapos tá-

madást is, amit az oroszok az új arcvonal ellen intéztek. Az oroszoknak harcra kellett vetni tartalékaikat. Ezzel kapcsolatban megfigyelték, hogy az oroszok a déli arcvonalzakaszon mindjobban igénybevesztik tartalékaikat úgyhogy a középső és északi arcvonalzakaszon mind újabb tartalékokat kell erre a szakaszra vezényelniük.

A moszkvai jelentések elsősorban a Taganrog és Vjazma-Szmolenszk vidéki harcokat hang súlyozzák. A Németországól érkező jelentések szerint a Vjazmától délkeletre folyó harcok egyik súlypontja Jelnja irányában fekszik egy másik súlypont pedig Szveszk-Rylsk vidékén van. — Ezen a szakaszon kemény harcok tombolnak. Az orosz áttörő kísérleteket mindenütt és sok esetben közelharcban megelcsúsították.

Olasz hadijelentés

Az olasz főhadiszállás 1195. közleménye:

Ellenséges repülőgépek bombázták Nápoly-tartomány különböző helységeit. Az okozott kár nem jelentékeny.

Felozslatták a dán hadsereget

Berlin, szeptember 2. A Nemzetközi Sajtó Tudósító jelenti: Német illetékes hely közlése szerint a Dániából szerdán este érkező jelentések szerint a nyugalom kezd helyreállni. Az országban minde- nütt ismét felvették a munkát. A dán rendőrség és a dán hivatalnokok, akiket a dán kormány lojális felfelölt az ügyek továbbvitelére, a németek oldalán dolgozik.

A megmaradt dán hadsereget felozslatták és legfegyverezték. A dán közlekedési eszközök legnagyobb részét biztonságba helyezték. A néhány helyen megmutatkozó ellenállást könnyen és aránylag kis veszteségekkel sikerült letörni.

Az ellenséges hajók tűz alá vették a calabriai Pollara fok környékét. A tüzet a calabriai ütegek viszonozták. Aláírás: Ambrosio tábornok. (MTI)

Berlin újszerű légvédelme

Lisszabon, szeptember 2. Londomból jelentik: Az elmúlt éjszaka a Berlint támadó gépek legénységének a németek meglepetéssel szolgálták. Ahelyett, hogy a fényszórók segítségével igyekeztek volna megvilágítani a támadó gépeket, a német repülőgépek legnagyobb részét világító röpennyel ergették alá, amelyek lassan ragyogva égtek, amint lefelé ereszkedtek. Több gép legénysége szerint valóságos utcákat alkottak

zékben a röpennyükből a város élve vívó útvonalon. Szinte úgy festett, mint a repülőtereken alkalmazott rakéták ösvénye. A rajparancsnok, akit külön felderítés-

sel bíztak meg, beszámolójában elmondotta, hogy első ízben jó 40 röpennyüt figyelt meg, ami lefelé ereszkedett lassabban még a hulló leveleknél is. (MTI)

Bukarestben sirtak, mikor Páris elesett

Különös cikk a román sajtóban

Bukarest, szept. 2. A Tribuna írja: Ellenségeink arról akarják a világot meggyőzni, hogy 1918-ban kihasználva a kedvező politikai helyzetet, katonailag térdre kényszerítettük szomszédainkat, megrohantunk idegen földet, loptunk és a történelmi baráti és szövetséges Oroszország hátába doztuk. Egy bizonyos propaganda bennünket a legkedvezőtlenebb színekben mutat be.

Ezzel a bizonyos propagandával és sajtóval Párisban is lehet találkozni, Párisban azonban nincs szükségünk a propaganda lármájára. Franciaország a vereség harmadik esztendeje

után sem képes elfelejteni, hogy mi sirtunk Bukarestben, amikor a modern és újjászülött Románia bukott. Páris elesett. Ott megvannak győzdeve arról, hogy ez a háború fog segíteni minket arra, hogy annak a generációnak politikai vágyát megvalósítsuk, amely megmentette annak idején az egységet.

Készül a holnapi béke, amelynek előnyeit főleg nekünk kell élveznünk. De nem lehet közömbös számunkra, hogy mit mond a külföld. A külföldi változat majd a határokon akkor, ha nem vagyunk elég erősek határaink megvédésére.

A magyar szuverenitás előretolt bástyáján

Antal miniszter beszéde Kézdivásárhelyen.

Kézdivásárhely, szeptember 2. (MTI) Antal István nemzetvédelmi propaganda miniszter erdélyi körútján szerdán Kézdivásárhelyre érkezett, ahol K. Kovács István polgármester nagy tömeg élén meleg szavakkal köszöntötte. Antal István miniszter hosszabb beszédében válaszolt az üdvözlésre.

— E városnak hatszázéves története — mondotta többek között — nemcsak emlékeket ébreszt az elmúlt idők, de kötelességeket is támaszt az eljövendő jövőre nézve. Azok a viharok és viszontagságok, amelyekben a város népe az elmúlt évszázadok alatt keresztülment biztosíték arra, hogy a jövő megpróbáltatásait, ha ilyenek

bekövetkeznek, az ősi székely vár népe sikerrel fog kiállani annál is inkább, mert a székely nép itt, az ország dékeleti csücskében ma már nincs saját erőire utalva, ott áll mögötte a magyar nemzet minden gondoskodása, az egész Magyarország összes erkölcsi és anyagi javai. E vár a magyar szuverenitás egy előretolt bástyája, amelynek várnépe Istenbe vetett hittel áll őrt a magyar jogok fölött Európán és viharverte sarkában és megalkuvást nem ismerve védi az ezeréves magyar föld minden jussát. Antal István miniszter ezután különböző intézményeket látogatott meg a városban, majd küldöttségeket fogadott.

Olasz lap méltatja a magyar külügyminiszter érdemeit

Róma, szept. 2. Relazioni Internationali legújabb száma hosszabb cikket közöl Ghyczy Jenő magyar külügyminiszteréről és ismerteti a miniszter életét és munkásságát. A lap megjegyzi, hogy Ghyczy Jenő külügyminiszterre történt kinevezése nem volt váratlan esemény. Bizonyos idő óta már foglalkoztak Magyarországon ezzel a

kérdéssel, mivel Kallay Miklós miniszterelnök nagy elfoglaltsága miatt a külügyminiszteri tiszta terhétől szabadulni kívánt. A lap ezután ismerteti Ghyczy Jenő politikai pályafutását, kiemelve azokat az érdemeit és gazdag tapasztalatokat, amiket a jelenlegi külügyminiszter szolgálati ideje alatt szerzett.

Göbbels cikke a háborúról

Berlin, szept. 2. (NTI): Dr Göbbels birodalmi miniszter a „Das Reich” című hetilap legújabb számában „A nagy dráma” címmel vezérelékben foglalkozik a háborúval, annak 4. éve eltelté alkalmából. Feltételezhetjük, — írja a miniszter —, hogy az ellenséges államférfiak közül és a titkos hatalmak közül, akik szeptember elején ezt a háborút a birodalom ellen kirobantották, — egyik sem volt akkor tisztában

lárd és mindentekintetben rendezett volt.

A miniszter ezután cikkében utal arra, hogy a birodalom helyzete milyen komoly volt a háború kezdetekor. A Führernek sikerült — folytatja Göbbels — önálló és fölényes hadvezetéssel a folytatódó győrt szétvágtatani, amely minket a háború kezdetekor szorongatott. Az ellenséges tengerzár kardja tompának bizonyult. Ma már sem élelmezés, sem nyersanyag terén nem lehet bennünk kétségünk. Ami nekünk a győzelemhez kell, azzal rendelkezünk, csak meg kell védenünk azt. Miként ma már gyakran hangoztattuk, mi állunk az emelő rud hosszabbik végénél és ha az ellenség lehetőséget lát arra, — hogy számunkra a győzelmet biztosító zálogtól ellüssön bennünket, úgy valószínű az, hogy inkább ma, mint holnap, De ezt nem tudja megtenni és ezért helyezi át a hadvezetését olyan területre, — ahol mindig igazi fegyvernek bizonyult: A háborút, mint az első világháborúban is katonáink helyett asszonyaink és gyermekeink ellen viseli. Az előző háborúban a győzelmet kiéhezettessel, ma pedig foszforral igyekeztek kiderőszakolni. Akkor az otthonunk ellen gyakorolt terrortámadásokra elmaradtunk a felelőssel, most azonban az elmulasztott választ is ki kell pótolnunk. Az ellenséges tábor államférfiai megakarják ismételni és ha lehet még túl akarják szárnyalni a versaillesi hibákat. Mi azonban el akarjuk kerülni azokat és le akarjuk győzni. Göbbels természetesen jelölte meg azt a gyakran tárgyalt kérdést, hogy meddig tart még a háború mert ez a háború olyan követelményeket támaszt a népek számára, amelyek mellett az előző háború megröböltatásai al-

lárd és mindentekintetben rendezett volt. A miniszter ezután cikkében utal arra, hogy a birodalom helyzete milyen komoly volt a háború kezdetekor. A Führernek sikerült — folytatja Göbbels — önálló és fölényes hadvezetéssel a folytatódó győrt szétvágtatani, amely minket a háború kezdetekor szorongatott. Az ellenséges tengerzár kardja tompának bizonyult. Ma már sem élelmezés, sem nyersanyag terén nem lehet bennünk kétségünk. Ami nekünk a győzelemhez kell, azzal rendelkezünk, csak meg kell védenünk azt. Miként ma már gyakran hangoztattuk, mi állunk az emelő rud hosszabbik végénél és ha az ellenség lehetőséget lát arra, — hogy számunkra a győzelmet biztosító zálogtól ellüssön bennünket, úgy valószínű az, hogy inkább ma, mint holnap, De ezt nem tudja megtenni és ezért helyezi át a hadvezetését olyan területre, — ahol mindig igazi fegyvernek bizonyult: A háborút, mint az első világháborúban is katonáink helyett asszonyaink és gyermekeink ellen viseli. Az előző háborúban a győzelmet kiéhezettessel, ma pedig foszforral igyekeztek kiderőszakolni. Akkor az otthonunk ellen gyakorolt terrortámadásokra elmaradtunk a felelőssel, most azonban az elmulasztott választ is ki kell pótolnunk. Az ellenséges tábor államférfiai megakarják ismételni és ha lehet még túl akarják szárnyalni a versaillesi hibákat. Mi azonban el akarjuk kerülni azokat és le akarjuk győzni. Göbbels természetesen jelölte meg azt a gyakran tárgyalt kérdést, hogy meddig tart még a háború mert ez a háború olyan követelményeket támaszt a népek számára, amelyek mellett az előző háború megröböltatásai al-

halványulnak. Ez is bizonyítéka annak — állapítja meg a miniszter —, hogy most minden kocán forog. Ezért addig fog tartani a háború, amíg határozottan el nem dől. Az ellenségnek a légi terrorba vetett reményei és váromatásai sem teljesültek. Azt remélték, hogy a bombázások áldozatait szövetségesül fogják megnyerni. Ennek az ellenkezője volt, nem a hazug ellenséges hírvetés szerint kláblának, hanem megtörtelt követelmények. Minden összevetést tehát, ami a háború s a német népet illeti, az ellenség tévedett. Nemcsak háborús képességünket becsült alá, hanem harci szellemünket is. Emelt föl büszke tartással lépünk a 4. háborús évből és megyünk az 5. elé. Harcolni fogunk és dolgozni mindaddig, amíg a győzelem a miánk lesz. — fejezi be cikkét Göbbels miniszter.

A tokiói rádió figyelmeztetése a japán néphez

Ankara, szept. 2. A tokiói rádió jelentése szerint amerikai repülőgépek és tengeri egységek szerdán hajnalban támadást intéztek Marcus szigete ellen. Ezzel kapcsolatban a tokiói rádió figyelmeztette a japán népet, hogy Marcus szigete csupán kétezer kilométerre van a japán anyaországtól és az ellenség esetleg megtámadhatja magát Japánt is

Hogyan készült a pápa beszéde

Vatikánváros, szept. 2. Mint vatikáni körökben közlik, II. Pius pápa rádióbeszédét még a múlt héten sajátkezűleg írta meg, miután a vatikáni kertekben sétálva alakította ki magában. — Szerdán nem sokkal a beszéd felolvasása előtt azután az elején megváltoztatta, amennyiben meg emlékezett az 1939 augusztus 20. 24-én tartott békeszövegére. Ez a visszaemlékezés az eredeti szövegben még nem volt benne. A pápa különben üzenetét, szokásához híven, magánkönyvtárában olvasta fel a mikrofon előtt, íróasztalánál ülve.

Bulgária gyásza

Szófia, szeptember 2. (MTI) Bulgária lakosságának elvonulása Boris király ravatala előtt tovább tart. Messzi vidékről jönnek emberek búcsút venni a nagy halottól. A nagy tolongásban hétón ketvénzan lettek rosszul. Keddtől kezdve sűrűbbek a sajtóban a fiata. Si meonnal foglalkozó vezérlékek. A nagy gyász és veszteség közepette ő a bolgár nép reménye és az kívánják tőle, hogy mindig előtte lebegjen első nagy Simeon ország vezető példája és atyjának nevéde dicős munkája, amely századok viszonagságai után az ország és nép egyesítéséhez vezetett. A fiatal uralkodó mögé gyülekezett bolgár nép fogadalmat tett, hogy minden erejével igyekezni fog megtartani Boris király örökségét.

Apponyi hamvai Eberhardon

Eberhard, szept. 2. (MTI) Mint ismeretes, gróf Apponyi Albert és felesége földi maradványait ideiglenesen a budapesti Parkstréti temetőben helyezték el. Innen szeptember 1-én, szerdán a hamvakat Eberhardra szállították. A temetést Eberhardon délután 4 órakor tartották meg ünnepélyes keretek között. A m. Apponyi-család nevében megjelent előkelőségeket gróf Apponyi György képviselő fogadta a családi sírholt bejáratánál. A nagy halottak földi maradványait a koporsó végleges beszentelése után, melyet Polczér Jenő esperes végzett, örök nyugalomra helyezték az Apponyi-család többi meghalt tagjai közé.

DEAC-isták tennissikere

Budapesten csütörtökön folytatták az országos ifjúsági tennisz bajnoki küzdelmeket. — Leány egyesben Papp (DEAC) — Szélecei (MTC) 6:0, 6:2. Papp (DEAC) — Vén (Szegei TC) 8:6, 3:6, 6:2. Misna (Pápai SE) — Papp (DEAC) 6:0, 6:1. Rácz (BLKE) — Kiss (DEAC) 8:6, 6:2. A bajnoki versenyt pénteken folytatják.

Tudnivalók a burgonya ellátásáról és a burgonyajegy igényléséről és kiosztásáról

A szárazság miatt a burgonyatermesésben nagy visszaesés állott elő. Ez okból a burgonyaellátás lebonyolításánál az egyenletes elosztás érdekében jegyrendszerrel kellett bevezetni. A helyi hatóság csak annyi burgonya felett rendelkezik, amennyit az országos központi hatóság rendelkezésére bocsát.

Hogy a burgonyajegy egy-egy szelvényére mikor, mennyi burgonya vásárolható azt az időnként megjelent polgármesteri hirdetések közlik.

Tilos burgonyajegyet igényelni annak, aki akár saját természetű, akár vásárlás útján el van látva.

Nem igényelhetnek burgonyajegyet az egyetemi klinikák, a Horthy Miklós Kórház, az Augustus Szanatórium, az Állami Gyermekmenhely, a Közjótékonsági Egyesület által fenntartott közegészségügyi intézmények élelmiszerében lévő személyek — betegek és alkalmazottak — valamint a törvényszéki és rendőrségi fogházakban élelmiszerrel. Ezek az intézmények, valamint a vendéglátó ipari üzemek a Közelemezési Ügyosztály Központi Irodájától fogják a burgonya beszerzésére szolgáló utalványt megkapni. Az utalvány kiadásának idejét az Ügyosztály külön fogja közölni.

Burgonyajegyet kell igényelni az internátusok, diákokotthonok, diák jótéti intézetekben élelmiszer részére. Az igénylés az intézet vezetőségének a kötelessége.

A burgonyajegy kiosztása a lakás szerint illetékes körzeti irodákban szeptember hó 3-án, azaz pénteken kezdődik.

Az e célra szükséges Igénybejelentőlap burgonyára a korábbi hirdetésekben már közölt dohányárudákban és üzletekben darabonként 6 fillért kaphatók.

Az igényjogosultság elbírálásához az igénybejelentőlapon

kívül a háztartásra vonatkozó rendőri bejelentőlap és az érvényben levő cukorjegyek bemutatása szükséges.

Az igénybejelentőlapra a háztartás (család) keretén belül csak azon családfelet és családtagot lehet felvenni, akik jelenleg a családdal együtt laknak.

Az igénybejelentés elbírálása után az igénylő az összes benyújtott élelmiszerjeggyel, iratokkal az új burgonyajeggyel együtt nyomban vissza kapja.

A burgonyajegyeket a körzeti irodák névre szólóan nem állították ki, így azokat a háztartás feje köteles kiállítani. A címlapon fel kell tüntetni a jegytulajdonos nevét, foglalkozását és lakását. A burgonyajegyért darabonként 20 fillér fizetendő.

A szabályszerűen kiállított igénybejelentési lapokkal és a fentebb közölt mellékletekkel a háztartások a jelenleg érvényben levő cukorjeggyel a lakóhelyükön a baloldali títellal feljegyzett naplótételszám sorrendjében a lakás szerinti körzeti irodában naponta délelőtt 8-2 óráig, szombaton pedig délelőtt 8-12 óráig jelentkezhetnek, és pedig:

szept. 3-án, pénteken 1-800, 4-én, szombaton 801-1600, 6-án, hétfőn 1601-2400, 7-én, kedden 2401-3200, 8-án, szerdán 3201-4000, 9-én, csütörtökön 4001-4800 sorszámig.

10-én, pénteken a 4801 sorszám felüli naplótételszámmal bírók tulajdonosai vehetik át burgonyajegyüket.

A fentiek szerint megállapított jegykiosztási sorrend törődások elkerülése végett betartandó. Akik azonban a jelzett napokon bármi oknál fogva nem jelentkezhetnek, szeptember 10-e után burgonyajegyüket átvételre végett bármikor jelentkezhetnek.

Polgármester.

Kereskedők részvételével a burgonya ellátásban

A közönség burgonyaellátása a jegyrendszer bevezetése mellett a legitim kereskedelem útján történik.

Felhívom a burgonyaárúsítással foglalkozni kívánó fűszerkereskedőket és iparigazolványhatalmas birodalmi kereskedőket, hogy a központi burgonyarendelésük a központi megbízott főelosztójánál, Mezőgazdasági Termény Áruforgalmi Szövetkezetről (iroda Alföldi Takarékpénztár) adják le.

Mint hogy a burgonyaszállítványok beérkezése nem meghatározott terv szerint történik, a tényleges leszállításhoz képest a Közelemezési Ügyosztály alapítja meg, hogy a főelosztó a megrendelt mennyiségből időnként milyen mennyiséget szolgáltatson ki. Csak ilyen módon lehet biztosítani azt, hogy a beérkező burgonyaszállítvány a viszonteladó kereskedők között egyenletesen legyen széleskörűen követhető, hogy a közönség is egyenletesen válthassa be burgonyajegyét.

A kereskedő az elosztótól átveendő burgonyát csak burgonyajegyre szolgáltathatja ki a fogyasztónak. Azt, hogy a burgonyajegy egy-egy szelvényére mikor, hány kg. burgonya vásárolható, a mindenkori polgármesteri hirdetések közlik. A kereskedő köteles üzletében és kirakóján feltűnő helyen jelezni, hogy üzletében jegyre burgonya kapható.

Üzemek és vállalatok, amelyek be vannak rendezkedve arra, hogy alkalmazottaik s azok családtagjai részére a burgonyát kilós tételekben kímérjék, kereskedők közbeiktatása nélkül a fentebb megnevezett főelosztónál burgonyarendeléseiket szintén leadhatják. E helyen is hangsúlyozom, hogy a hatóság nincs abban a helyzetben, hogy

akár üzemeknek, akár intézményeknek egyszerre nagyobb mennyiségű burgonyát utaljon ki, mert hiszen akkor a vontatottan érkező szállítványokból nem jut a közönségnek és a többi üzemeknek. Eppen ezért az üzemek és vállalatok is ugyanúgy, mint a kereskedők, a szállítványok beérkezéséhez képest csak fokozatosan és részletekben kaphatják meg jándóságukat. A nagyobb tételekben való kiutalást a hatóság csak akkor teljesítheti, ha már most többszáz vagon burgonya állana rendelkezésre, holott az első vagonok csak a jövő héten lehet számítani. Ennek következtében a kiutalando részletek mérve is a szállítási mérvétől függ. A burgonyajegy szelvények beváltása az üzemek és vállalatokra is kötelező. Ezért a beváltott jegyszelvényekkel ugyanúgy, mint a kereskedők, a Közelemezési Ügyosztály Elszámlási Osztályánál minden héten szombaton pontosan elszámolni kötelesek.

Hivatalok, irodák, csoportok, testületek a főelosztótól közvetlen kiutalást nem kaphatnak. Nagyobb mennyiségű burgonyát, mint amennyi a város ellátatlan lakosságából egy személynre jut, úgy sem kaphatnak.

Éffélé kéresek előterjesztése tehát céltalan. A hatóság ugyanis semmiképpen sem járulhat az elosztásnak ahhoz az egyenlőtlen módjához, hogy a hatóság rendelkezésére álló készletekből némelyek nagyobb mennyiséghez jussanak, ugyanakkor mások járandóságukért várakozni legyenek kénytelenek.

Az a korábbi feltevés, hogy egy-egy ellátatlan fogyasztónak egy egész gazdasági évre 100 kg, vagyis egy hónapra 8 kg burgonya jut, a forró száraz időjárás, illetve a burgonyatermesés visszaesése folytán felsőbb rendelkezés szerint valóra nem váltható.

Polgármester.

Glattfelder érsek hamvait Klebelsberg Kunó földi maradványai mellé temetik Szegezen

Budapest, szept. 2. Glattfelder Gyula csanádi érsek hamvait Klebelsberg Kunó földi maradványai mellé temetik Szegezen.

Budapest, szept. 2. Glattfelder Gyula csanádi érsek hamvait Klebelsberg Kunó földi maradványai mellé temetik Szegezen. Budapest, szept. 2. Glattfelder Gyula csanádi érsek hamvait Klebelsberg Kunó földi maradványai mellé temetik Szegezen. Budapest, szept. 2. Glattfelder Gyula csanádi érsek hamvait Klebelsberg Kunó földi maradványai mellé temetik Szegezen.

Kilenc órakor Gröz József kalocsai érsek, aki az elhunyt metropolitája volt, nagy papi segédlettel megkezdte az ünnepi gyászszertartást. A gyászmenet a katolikus világ számos kiválósága, továbbá az elhunyt főpap tisztelőinek népes tábora vett részt.

A gyászmenet után a ravatalnál megkezdődött a meghatóan szép Libera szertartása. A főpapnak kijáró ötös abszolutiót

Angelo Rotta budapesti apostoli nuncius, Gröz József kalocsai érsek, Capik Gyula egri érsek és gróf Mikes János érsek celebrálták, míg az utolsó abszolutiót Serebi Jusztinián bíboros hercegprímás nyújtotta.

A gyászszertartások után Glattfelder érsek hamvait Szegezen szállították, ahol pénteken délelőtt lesz a Fogadalmi székesegyházban az ünnepi rekviem és a temetési szertartás. Az elhunyt érsek hamvait a székesegyház kriptájában gróf Klebelsberg Kunó földi maradványai mellett helyezik örök nyugalomra.

A pápa részvéte

Maglione bíboros államtitkár Angelo Rotta pápai nunciushoz táviratot intézett és ebben közli, hogy a Szentatya fájdalommal vette a szomorú hírt Glattfelder Gyula érsek püspök haláláról. A Szentatya apostoli áldását küldi a csanádi egyházmegye papságára és híveire.

Csatay honvédelmi miniszter megnyitotta a Helyreállító Sebészeti Intézetet

Öt „töröttarcú”-val íratkák alá tanuként a trianoni szerződést

Budapest, szept. 3. Tegnap délelőtt nyitották meg a Jurányi utcai vöröskeresztes hadikórházban a Helyreállító Sebészeti Intézetet. A hivatalos megnyitásra nagy számmal gyűltek egybe katonai és polgári előke-lősségek, köztük az orvostudomány számos kiválósága. Az ünnepélyes megnyitást dr. Ertl János ny. vezérőrnagy, egyetemi r. k. tanár vezetésével arra hívatott, hogy a professzor munkásságához tűződő, európai hírnévre, sőt alkalmazásra jutott regenerációs sebész módszerrel újra ép és munkaképes embert alakítsanak azokból a sebesültekből, akiket a múltban az orvostudomány segíteni nem tudott s így teljesen a hadigondozásnak kellett ellátni őket.

Az intézetben tanulságos módon érzékelteti ennek a sebészeti jelentőségét az a terem, ahol az Ertl-féle sebészeti műtéteket mutatják be plasztikus alakzatokon. Borzalmas fejroncsok állnak a szemlélő előtt s ezekből kellett normális emberi arcokat formálni. Az emberfej-modelleken első ábrázolásul ott szerepel minden borzalmasságával a fej- vagy arctalátatlan sérült, mellette pedig ugyanaz a fej és arc, de helyreállított állapotban, a normális polgári életnek visszaadva.

A franciák az első világháború után „guelles cassées”-nak, tehát törött arcúknak nevezték ezeket a sebesülteket. Problémájuk már az első világháború után nagy kérdés volt s mintegy a társadalmi lelkiismeret legülsőbb érvei közt került. Eppen ezért a párisi nagy utcai tüntetések alkalmával a szélsőbaloldali francia pártok mindig a töröttarcúak csoportjával nyitották meg a menetet. Sőt a trianoni békeszerződést francia részről tanuként színlén öt töröttarcúval íratkák alá.

Az arc- és állkapocs-sérültek kezeléséhez az első világháborúban még nem volt egyéb eljárás, mint az úgynevezett bőrplasztikai műtét, amellyel a nyitott sebeket befedték. A helyreállítás szempontjából azonban ez nem volt elegendő. Ertl professzor rendszere a csontátültetés és a regeneráció együttes figyelembevételén alapul. Sikeresült műtételek kivételesen esontokat, csonthártyát, agyhártyát, nyálkahártyát, nyelcsőcsőcsőket, tehát mindazokat a szövetelemeket, amelyekre a munkaképesség helyreállításánál szükség volt.

A tudományos és gyakorlati eredmények továbbvitelét szolgálja a tegnap megnyitott új intézet. Nemes csatai Csatay

Lajos vezérőrnagy, honvédelmi miniszter délelőtt 11 órakor érkezett kíséretével az új sebészeti intézetbe. Az előadóteremben vitéz Simon Elemér, a Magyar Vöröskereszt elnöke köszöntötte a minisztert. Ismertette a hadikórház, valamint az új intézet kialakulását és kérte a minisztert, hogy a honvédség szá-

Különös szerencsétlenség Amerikában

Hetvenhárom embert leforrázott az expressz mozdony kazánja.

Newyork, szept. 2. A Newyork államban Weyland közelében történt vasúti szerencsétlenség egyike a legsúlyosabbaknak, amik az Egyesült Államokban történtek. A szerencsétlenséget az idézte elő, hogy egy teher-vonat mozdonya teljes sebesség-

gel az expresszvonat ötödik kocsi-jának rohant. Az összeütközés következtében a mozdony kazánja felszakadt és a forró víz a személyszállító kocsi-ra ömlött. 73 embert a víz annyira leforrázott, hogy felépülésükhöz nincs remény.

Eialudt a síneken egy kisleány, halála gázolta a debreceni vonat

Halálos szerencsétlenség történt tegnap Nyíregyháza közelében. Kazar Jolán öt éves gyermeket elgázolta a Debrecen felől érkező vonat.

A kisleány, akinek szülei a 136-os órházban laknak, valószínűleg a síneken játszott és közben

eialudt. Nem hallotta meg a vonat dübörgését és a kerekek karját tőből levágták. Mire a nyíregyházi mentők megérkeztek, a gyerek meghalt.

A halálos gázolás ügyében megindult a vizsgálat.

A piros színű lábbeli utalványok beváltása

A lábbeli készítésével, valamint javításával foglalkozó iparosok előzetes megrendelés alapján mérték után készített lábbelit a fogyasztónak csak piros színű utalványra szolgáltathatnak ki. Ugyancsak piros színű utalványra végezhetik el a lábbeli fejelését és talpalását is.

A fogyasztónak eddig meg volt engedve, hogy a piros színű utalvány alapján talpbőrt a talpbőrkereskedőtől, vagy elosztó talpbőrkereskedőtől közvetlenül vásárolhasson.

A most megjelent 48.097-1943. K. M. számú rendelet ezt az intézkedést megváltoztatta és kimondotta, hogy a fogyasztó a piros színű utalványt csak lábbeli készítésére, illetve javítására üzletköröknek fogva jogosult iparosnál (cipésznel, csizmadiánál) válthatja be.

Ehhez képest a jövőben a fogyasztó a piros színű utalvány alapján a talpbőrt nem szeretheti be közvetlenül, hanem elismervény ellenében annak az iparosnak kell átadnia, akivel a mértékutáni cipőt készített, vagy a fejelést, illetve talpalást végezteti.

Mint hogy az elosztó talpbőrkereskedők nem ismerhetnek minden iparost s ennél fogva a piros színű utalvány leadásakor nem tudják megállapítani, vajjon az utalvány beváltását kérő személy jogosult iparos, vagy fogyasztó-e, ez okból a piros színű utalványt beváltó jogosított iparosoktól, amikor azok az utalványok beváltására náluk jelentkeznek, személyazonosságuk igazolását megkínálják.

Polgármester.

Kommunista merényletek Franciaországban

Páris, szept. 2. Kommunista terroristák Grenobleban meggyilkolták a francia milícia két tagját, kevéssel utóbb pedig Dessiz ezredes, a francia légio vezetője esett merénylet áldozatául. (MTI)

— A világnak volt egy királynője kit halála után koronáztak meg 1357-ben. Inez de Castro csak két nappal halála után lett Portugália királynője. A bebalzsamozott holttestet a trónra ültették és a hagyományos szertartások pontos betartásával annak rendje és módja szerint megkoronázták.

Szépség és fiatalosság

ellensége a fájdalom.

Fájdalmak,

rossz közérzet ellen

Pyramidon

TABLETTÁK

Jár-e a bérpótlék a fizetési szabadság és a felmondás idejére?

Az Országos Ipari és Munkügyi Felügyelőség elvi jelentőségű döntést hozott abban a kérdésben, jár-e a rendeletben megállapított bérpótlék a fizetési szabadság és a felmondás idejére. Arra az álláspontra helyezkedett, hogy a rendeletkezelés értelmében a munkaviszony fennállása alatt fizetési szabadság, felmondás, vagy egyéb ok miatt szolgáltatott nem is teljesít ugyan, de rendes illetményére egyébként igénye van.

A magasabb illetményt köteles a munkaadó az 1943 június 30-ikát követő időre fizetni akkor is, ha a munkavállaló fizetési szabadságának vagy felmondási idejének kezdete az 1943 július 1-ét megelőző időre esik. A végkielégítés és felmondás esetében azonban nem jár az új pótlék, ha a szolgáltatási viszony 1943 július 1-e előtt megszűnt annak ellenére, hogy a felmondási idő csak 1943 június 30-a után járt volna le. Így például megszűnt a szolgáltatási viszony a felmondás lejártá előtt a felek közös megegyezésével vagy megszüntetheti a szolgáltatási viszonyt a felmondási idő eltelte előtt a munkaadó egyoldalúan — melletti, hogy a szolgáltatástól felmenti — minden járandóságára nézve kielégíti.

Négyezerannyi az özvegy nő, mint az özvegy férfi Magyarországon

A Magyar Statisztikai Társaság érdekes adatokat közöl a mai Magyarországon lakosságának megoszlásáról, családi állapot szerint. Megtudjuk ebből a kimutatásból, hogy a 14,679,573 főtől álló lakosságból az 1941. évi népszámlálás idején összesen 48,5 százalékos az özvegyek, 6,9 százalékos az özvegy és 0,7 százalékos elvált. A 15 éves és idősebb népesség megoszlása családi állapot szerint 1930-ban a visszafoglalt déli területek nélkül a következő arányszámokat mutatta: nőlen vagy hajadon 29,7, házasságban 59,8, özvegy 9,07, törvényesen elvált 0,8 százalékos. 1941-ben az ideiglenes eredmények szerint így módosult a dolog: nőlen, vagy hajadon 28,7, házasságban 60,8, özvegy 6,9, törvényesen elvált 0,9 százalékos.

Mint jellegzetességet említjük meg, hogy az özvegy nők száma csaknem négyszer akkora, mint az özvegy férfiaké. Ennek oka nemcsak a nők magasabb átlagos életkora, hanem az is, hogy az özvegyi sorban levő férfiak hamarabb és gyakrabban kötnek új házasságot, mint az özvegy asszonyok.

Szombaton este: *Mosolyországa. Megnyitó.* A) bérlet. Vasárnap délután és este: *Mosolyországa.* Hétfőn este: *Mosolyországa.* B) bérlet. Kedden este: *Mosolyországa.* C) bérlet. Az előadások kezdete délután négy, este félnyolc órakor.

Csokonai Színház

Szombaton és a következő napokon este 7/8 órakor, vasárnap délután 4 órakor

Mosoly országa

Minden előadáson

Barabás Sári fellépésével

A debreceni Függetlenségi Kör multjából

A megalakult Függetlenségi Kör rövid időn belül helyiséget bérelt magának a Piac utcán, 1825. sz. házban, még pedig négytázas szobából álló emeleti helyiséget, 500 forint évi bérért. A december elseji választmányi gyűlés azt is tudomásul vette, hogy minden igénynek megfelelőleg beruházta az erre kiküldött bizottság és kello szerelvényekkel ellátta. Az első körgazda Mészáros János. 1877 február 8 napján a befolyt tancmunkasági 150 forintot könyvtár létesítésére fordított a választmány. Ugyanez a gyűlés László Alajos indítványára táviratban üdvözölte a Budapesten székelő török nagykövetet, a megnyitkozó rokonszeny megmutatására a testvér török néppel szemben Minden eseményt figyelemmel kísért a kör. Április hó 6-án elhatározták, hogy a következő tancmunkasági jövedelméből a Függetlenségi Párt közlönyét a »Debreczen-t megsegítik. 1878 április 28-án kibővül a tisztikar, ügyvédnek Vadon Sándort, segédkönyvtárnoknak ifj. Csobán Józsefet választják meg. Közben Patay István meghalt s emelőkül B Nagy Jánost választják meg. A körnek 1897 év elején 625 részvényes tagja van. Ebben az évben 400 forintot fordítanak újabb művek beszerzésére. Könyveket hetenként háromszor osztanak ki ezért Sipos Bálintnak tiszteletdíj évi 40 forintot szavaznak meg. 1880 február 19-én az elnök mellé 2 alelnököt választanak Vértessy Lajos és Mészáros Lajos személyében. Három figyelmet: Szatmári Károly, Ujfaluassy Istvánt és Nagy Bálintot. Ügyvéd dr. Ozing István. Múlt a feljegyzésre a kör ama figyelmé is, mellyel az elnök jelenti 1881 március hatodikán, hogy a boldogult Révész Imre sírjára emelendő emlékmű gyűjtő iv a kör helyiségébe is beküldtén s azon egyesek adakozása szépen folyik, illő, hogy a kör, mint testület is járuljon adományával elhunyt jelesünk sírjára javára. 25 forintot adományoztak. Későbbi választmányi gyűlés azt határozza, hogy a Petőfi Sándor és Arany János nagy költők szobrának felállítására adakozik, mint kör és tagjai által.

Nem lenne teljes a megemlékezés, ha elhallgatnánk, hogy egyszer-mászor arról jelent az elnök, hogy a könyveket nem adják vissza rendes időben, sőt el is kallódik, amiért a könyvtárnok felelős. A tagdíjak befizetésénél is bajok vannak. Mindez azonban csak átmeneti. A köi teljesíti kötelességét, ahová mind többen lépnek be az akkor élő és vezető emberek közül. 1883 évi január 28-án a választmányi értekezésre a kör céljaira Király Lajos, Cegléd-utcai hátszobából álló lakását, 3 évre, évi 700 forintért. Am arról is olvasunk nem egyszer, hogy könyveket aiadékoznak pénz ajánlanak fel a lelkes magyarok. Március 11-én a közgyűlésnek hazafias lelekesedéssel jelenti B. Nagy János elnök, milyen nagy számmal iratkoztak be a polgárok sorából a most három évre újonnan alakult körbe. Ez a közgyűlés Kertész István indítványára tb. választmányi tagokul megválasztja Thaly Kálmán, Orbán Balázs és Bódogh Albert országgyűlési képviselőket. 1884 március 2-án a választmányi gyűlésen olvastatik a pénztár jelenlegi állása: a múlt évben bevétel volt 1909 forint 48 krajcár, kiadás 1559 forint 5 és fél krajcár, maradt 350 forint 42 és fél krajcár. múlt évi tagsági díj kint van 2787 forint. A kör anyagi helyzetének ilyen alacsonyfokú állása sejnálatos tudomásul vétetett. 1884. márciusi választmányi gyűlésen Thalviser Alajos indítványozza, hogy a kör szükségéhez képest a körben időnként felolvasások tartassanak közérdekű

eárgyakból különösen pedig a magyar történelem és irodalom, ipar, kereskedelem és gazdaszat köréből. Több ízben okozott gondot a helyiség kérdése is. Így 1884 május 18-án olvasó föl Vilmos Lajosnak, mint a Király-ház új tulajdonosának szerződési feltétele, melyet a választmány megítkezésével fogadott s azt egyenesen lealáznak s ellenséges indulatúnak mondott s ezért kimondta, hogy új helyiség után néz, melyre bizottságot küldött ki. B. Nagy János emelőktele mellett, Sinka Ferenc ügyvéd, Alföldi Gábor, Keszev József, Dávid Mihály, O. Végh János, Szikszay Imre tagokkal.

Később azonban Vilmos Lajos visszavonta szerződési ajánlatát s békésen oldották meg a helyiség kérdését. Megható volt az a gyűlés, melyen Szatmári Károly indítványozta, ma van hazánk ünnepelt fiának Kossuth Lajosnak, körünk elnökének 82-ik születésnapjára évfordulója, emlékezzünk meg róla s levélben tudassuk vele ünnepélyes megemlékezésünk jelölő legforróbb hazafiai üdvözlőnként. A bejelentést állva hallgatták végig s a levél aznap elment. 1885 november 16-án a kör belépett az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesületbe mint alapító tag 100 frttal, így indokolta elhatározását. Bizottságunk az eszme szentségétől áthatva, tudván azt, hogy

Hollandiai képek

Beszélgetés Tariska Erzsébettel, ki hazatért Debreczenbe

A magyar nép mindig őszinte és mély szeretettel értezt és érez a holland nép iránt, melynek szívósságát, becsületességét és kedvességét több ízben módjában volt tapasztalni. S hogy a magyar-holland kapcsolatok ma sem szakadtak meg, annak egyik bizonyítéka az a beszélgetés, amelyet Tariska Erzsébettel, a hagai könyvtár nagyszerű tisztviselőjével folytattunk.

Tariska Erzsébet nem régen tért vissza szülővárosába: Debreczenbe Hollandiából, ahol azóta is varjúk, s ahonnan olyan meglehetősen leveleket kap nevelőszüleitől.

— *Kisgyermek koromban voltam kint először — meséli. — Testvéremmel együtt a Gyermekvédő Liga útján kerültünk ki 1924-ben. Két év múlva hazajöttünk s itt a Dóczy gimnáziumban végeztem az iskolát, de minden vakációmát Hollandiában töltöttem. Egy évet hallgatni a debreceni egyetemen s ekkor nevelőszüleim kértek, költözök hozzájuk Schiedamba, hiszen nekik úgyszincs gyermekük.*

— *Odakint meg kellett szerzenem a holland érettségi is, csak így juthattam be a közművelődési könyvtárba. Előzőleg sokat tanultam: görögöt, angol és a holland szaktárgyakat. Hollandiában hároméves tanfolyamot kell elvégeznie annak, aki könyvtárnoknőnek készül s ez alatt az idő alatt nagyon keményen kell dolgozni, rengeteg ismeretet elsajátítani.*

— *Hollandiában nagyszerű közművelődési könyvtárak vannak minden városban. A falvakat is ellátják könyvekkel, az úgynevezett vándorkönyvtárakkal. Rendszerint a falu tanítója állítja össze a könyvjegyzéket, melyet aztán félőre megkap a lakosság. Ez idő után új könyveket igényelnek.*

— *Mi a benyomása Hollandiáról?*

— *Hollandiát már nem tudom az idegen tárgyilagossá személnézni, mert annyira megszerettem, hogy második hazámmá*

DEBRECZEN 4. OLDAL 1943 IX. 3.

ily eszme pártolására méltóbb helyet Debreczennél s a debreceni Függetlenségi Körnél találni nem lehet, kimondja, hogy körünk alapító tagul belép. 1885 december 16-án Mede Gyuláné házában veszi ki a kör az emeleti lakosztályt, mely áll három utcai és két udvari szobából, bére 700 frt. Ezek során kialakult a kör vezető szerepe. Dr. Kocsár Gábor 1888 február havában azt indítványozza, hogy ne csak szellemi előhaladásáról, de anyagi jólétének előbbre viteléről is gondolkodjunk. Alakítsuk meg a »Gazdasági Hitelszövetkezetet«, legyünk városunkban etekintetben úttörők. Ezekben az években találkoztunk Kiss András tanító nevével, aki mint pénztáros dolgozik. Somogyi Pál, Kiss Albert, Herceg János neveivel, akik ott működnek a körben buzgóssággal. Dr. Kocsár Gábor pedig mint jegyző írja be nevét a kör történetébe 1889-től. Ez év december 7-én 6 indítványozza, hogy létesítsenek zárszabályt, mivel a körnek még nincs zászlója. Indítványát elfogadják. 1890 február 23-án tartott közgyűlésen Kocsár Gábor, B. Nagy János elnök személyt emeli ki, aki tíz éve vezet a kör ügyeit, az évfordulót, március 1-ét ünneppé teszik és társasösszevetel által adnak örömlüknek kifejezést.

Hollandia a gyakorlati éleiben is keresztényen

— *Eltek középpontjában a vallási és etikai kérdések állnak. A hába csak az, hogy nagyon szentariások. Naluk például nem egy református egyház van, mint nálunk, hanem három, de ezen belül is számos irányzatot különböztetünk meg. Ugyanígy van ez a katolikusoknál is. A különböző teológus vallók sokat vitatkoznak egymással, bár összetűzésekre ritkán kerül sor. Ez a szektáriság megvan a politikai életben is. Mindig rengeteg politikai párt volt Hollandiában.*

— *A keresztényiséget azonban megvalósítják a gyakorlati életben. A játékokodás a legtermészetesebb valami. Mindenki, aki csak teheti, szívesen segíti a másikat anyagiakkal. Az egyházak rendkívül nagy gondot fordítanak szegényeikre. Koldus egyáltalán nincs Hollandiában. Az életmóv minden társadalmi osztállyal megfelelő, bár természetesen, hogy most a háború ott is nagyon érezteti hatását.*

A gyermekek és az iskolák

— *Hollandia egyik szegényfoltja az utcagyermek rakkonállansága. Jektelensége. Ezek az utcagyermek nem koldulnak — ez tilos is és nicsenek is rászorulva — de nagyon élénkek, hangosak és pajkosak. A csodálatosan szép parkok virágait letépdésik, minden huncutságra készek. Nem lehet velük bírni. Ennek magyarázata az, hogy a hollandok végtelenül szeretik a gyerekeket és a szigort nem szívesen alkalmazkák velük szemben. Erdekes azonban, hogy ezek a kis utcagyermek is milyen becsületesek, egyenesek. Nem hazudnak és*

mindentk vállalja tetter követ kezmenyét. Munkaszeretetre, on állóságra nevelik őket, de illem re nem.

— *Az utcagyermek helyes foglalkoztatása és jó irányba terelése volt egyik oka annak, hogy a hollandok létrehozták a híres gyermekkönyvtárakat. Ezekben a könyvtárakban külön van olvasóterem és külön egy kikölcsönző helyiség. Az olvasótermet bárki teljesen díjtalanul használhatja.*

— *Es az iskolák?*

— *A tanítók természetesen könnyebben boldogulnak a kcsikkel, anélkül azonban, hogy megvernek őket. Ez igazán csak a legkritikább esetben fordul elő.*

— *A holland iskolákban kordukáció folyik a legalsó osztálytól a legfelsőig. Ennek adásos hatásait lépten-nyomon tapasztalhatjuk. A fiúk és lányok kicsi koruktól összeszoknak s ha felnőnek, nem elsősorban és csak a férfit és a nő, hanem az embert látják egy másban.*

— *A gimnázium elvégzése után, 17–18 éves korukban a holland ifjak teljesen önállóak lesznek és a kenyérkeresés után látnak. Ugy az ilyenek, mint az egyetemisták rendszerint külön költöznek a szülői háztól. Ez azonban soha nem megy a szeretet rovására. Hiszen olyan meglitt, szép családi életet, mint Hollandiában, nem sokat lehet másutt látni. A szülők azonban a legmesszebbmenő önállóságra nevelik gyermekeiket s arra törekednek, hogy azok meg tudjanak állni saját lábukon.*

— *A szülők és a gyermekek között a legnagyobb bizalom áll fenn. A hollandok végtelenül nyitlak, becsületesek, egyenesek, karakterek és ebben a szemlemben nevelik gyerekeiket. Ennek magyarázata, hogy a fiatalok bizalmukra nem válnak méltatlanokká és szabadságukkal nem élnek vissza. A lányoknak nem kell »garde« s még hosszabbkirándulásokra is egyedül vagy ifjú társaikkal mennek.*

— *Hollandiában gyakoriak a hosszú jegyességek, ami a fiatalok egymás melletti kintarsának bizonyítéka. A jegyességek nyáron együtt mennek utazni, biciklitúrákra, s mindez nem megy az erkölcs rovására.*

Férjes nő nem dolgozhat kenyérkereső pályán

— *A családi élet mintaszerű. A holland férfiak nagyon otthonosak, kávéházakba, klubokba nem járnak. Az asszonyok csak otthonuknak élnek. Hollandiában törvény szabályozza, hogy a nő férjhezmenetele után nem járhat hivatalt, nem működhet kenyérkereső pályán. Férjhezmenetele előtt azonban minden lány azt teszi. A gyermek a mindentük.*

— *Hazi mulatságok, zsúrok nem divatosak Hollandiában. Végtelenül szeretnek utazni és pénzüket erre költik. A háború előtt aki csak tehetett, külföldi tanulmányútra küldte gyermekét.*

— *A háztartás nem babrás. A lakások minden modern kényelemmel fel vannak szerelve. Vízvezetéket, gázt, villanyt az egyszerűbb embereknél épp úgy megtalálunk, mint a jómódúaknál. A holland városok csodálatosan szépek, tiszták, tele vannak virággal. A parkok a legcsodálatosabb színösszeállításokban pompáznak.*

— *A holland nők nagyon szépek, a bőrük és a hajuk különösen. De nem csinosak. Nem szeretnek vasalni. Sokszor hónapokig eljárnak egy ruhában anélkül, hogy kivasálnák. Viszont a tisztaságra rendkívül nagy gondot fordítanak. A divatra nem adnak semmit, de azért megcsodálják a külföldiek, különösen a magyar nők csinoságát.*

— *Általában a hollandok bennünket, magyarokat nagyon szeretnek. Taldn azért, mert alaptermészetünk a szabadságszeretletben különösen egyezik. — fejezi be elbeszélését Tariska Erzsébet.*

— *A brit kormány megtéríti a svájci bombakárokat. A kárt még a nyáron okozták az angol gépek gyújtólámpa leszállásával.*

Apolló filmszínház

Ma bemutatója a legújabb magyar filmvígjátéknak:

Makrancos hölgy

Főszerepben: Karády Katalin és Jávól Pál.

Előadások köznap: 7/5, 7/7 és 7/9 órakor, vasárnap: 7/3-kor is.

Hungária Filmszínház

MA UTOLJARA!

Egy vidám tragédia

Főszereplők: Francoise Rosay, Louis Jouvet, Michel Simon.

Előadások fél 5, fél 7 és fél 9 órakor.

Vígszínház mozgó

A legvidámabb, a legragyozóbb új magyar film:

Álomkeringő

Főszereplők: Sárdy, Latabár, Csontos, Zsilley és Erdélyi.

Előadások fél 5, fél 7 és fél 9 órakor.

HIREK

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata: augusztus hó 28-án reggel 8-tól szeptember hó 4-én reggel 8-ig. Aranygyal Piac u. 50 telefon 34-06 sz. — Reménység, Csapo u. 22, telefon: 14-21. — Szent Háromság, Homokkert, Szabo Kálmán u. 14., telefon: 17-09. Sas, Hatvan u. 66 telefon 39-19

Református templomlátogatók figyelmébe!

A református egyház vezetősége közli a hívekkel, hogy májól, szeptember 3-tól kezdődően úgy a hétköznap, mint a vasárnap délutáni istentiszteletek délután 5 órakor kezdődnek és legkésőbb 6 órakor befejeződnek.

Dr Bodnár János rektor átvette hivatalát. A debreceni m. kir. Tisza István tudományegyetem 1943-44. tanévi Rector Magnificus: dr Bodnár János egyetemi ny. r. tanár az egyetem kormányzatát 1943 szeptember hó 1-én átvette. A Rector Magnificus fogadóóráit szerdán, csütörtökön és pénteken délelőtt 12-2ig tartja.

Főorvosi kinevezés. A Makón újonnan létesített Szent István kórházhoz Csanád vármegye főispánja — a belügyminiszter hozzájárulásával — eddigi érdemes és eredményes működése elismerésül dr Csernátóny László volt debreceni klinikai tanársegédet két cikluson át volt Csaba-vezért nevezte ki a gyermekosztályra osztályos főorvossá. A kiválóan szakképzett, kedves modorú fiatal főorvosnak Debrecenben előkelő rokonsága, sok közeli tisztelője és jóbarátja van s így kinevezése városunkban is széles körökben váltott ki őszinte örömet és sok gratulációt.

Az olasz hatóságok szabadon engedték Viviani svájci szocialistát, akit azzal vádoltak, hogy olasz területen fasisztaellenes tevékenységet folytat. Elítelték két-évi fegyházra. Viviani a fogságból szabadulva már Luganóban érkezik.

Szatmár város szobrát emel a szatmári diáknak, így akar áldozni azok emlékének, akik évszázadok során Szatmáron végezték iskoláikat. A szobor elkészítésére pályázatot hirdetnek.

A milánói Scala-színház már javítja, hogy a jövő évben az előadásokat meg tudják kezdeni. A szétrombolt tető helyett ideiglenes tetőt építenek, hogy a nézőtér értékes berendezéseit megvédjék.

A magyar vitorlázó repülők rekordokat javítanak és eddig négy vitorlázó repülő szerzte meg az aranyjelvényt. A legújabb aranyjelvényes repülő Beniczky Lajos, aki Esztergomból indult és Újvidéken szállt le. A 300 kilométeres utat öt óra alatt tette meg.

A csendőrséghez való jelentkezés. Azok a lovasságnál, folyaméronknél és tábori tűzérségnél szolgált tartalékos állományban levő rendfokozat nélküli nőtlen egyének, akik a csendőrséghez akarnak belépni, jelentkezzenek a debreceni vegyes őrsön.

A Városi Zeneiskola 1943-44. iskolai évre beiratási díj befizetése ellenében előjegyzéseket elfogad. A pótló, javító és felvételi vizsgákat szeptember hó 15 napjától 18-ig, délelőtt 10-12 és délután 4-6 óráig tartjuk. Igazgatóság.

Itt az üvegcipő! Az üveg sokoldalú alkalmazása egy német szabadalommal bővült. Villamos úton összeizzított üveg- és fémfonalakból a szabadalom előírása szerint cipőtalpakat és felsőrészeket készítenek. Az így nyert anyag a fém- és üvegszálak összetétele szerint egész puha és hajlékony, vagy merev és erős lehet.

Megtámadtak két trafikost szenvedélyes dohányosok, mert keveselték a kapott cigarettát

Tóth Zoltán cukrászegéd, Hid utca 2. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen egy támadó ellen, aki a múlt nap megjelent 75 százalékos hádirókkant édesapjának trafikjában. Hatvan utca 1 szám alatti és cigarettát kért. A trafikost csak négy leveinte cigarettát tudott kiszolgálni, mire a vevő rátámadt és inzultálta. Rendőr szabadította ki a szenvedélyes dohányos karjaiból Tóthot. A feljelentés alapján a rendőrség megindította az ügyben a nyomozást.

Ugyanekkor megtámadott három fiatalkorú suhanc is egy trafikost, amikor üzletzárás után hazafele ment. A három fiatalkorú este bement a trafikba és leveinte cigarettát kérték. A dohánykísérő csak néhány darabot tudott adni fejénként, mire megfenyegették. A három suhanc melegezte a sötét utcán és üzletzárás után a hazafele menő trafikost megtámadták és megverték. Ebben az ügyben is folyik a vizsgálat.

Romániában a vállalatok személyzetének románosítására vonatkozó 1940 november 16-i törvény büntetőszakaszait módosították, megszigorítva a fenyegetéseket azokkal szemben, akik a törvény rendelkezéseinek nem tesznek eleget, vagy azokat kijátszák.

Ellopták a liszt- és kenyérjegyeit Bíró Mihály Fancika 55. szám alatti lakosnak.

Zsebtolvaj klopolta a pénztárcát 76 pengővel Zathureczky Lajosné Ovoda-utca 11. szám alatti lakosnak.

Bevették a kirakatát ismeretlen tettesek Ilyés Sándor szűcs-mester, Kossuth-utcai lakos Ferenc József-út 40. szám alatt levő üzletének. A rendőrség a kirakatbeverők kézrekerítésére megindította a nyomozást.

Ellopták pénztárcáját a zsidóvárosban B. Nagy Jánosné dohánygyári alkalmazott. Tegez-utca 69. szám alatti lakosnak 13 pengővel, élelmiszergyűgyekkel és egy ékszerészhez beadott aranyóra cédulával.

Lopás a Nyári Egyetemen A Nyári Egyetem titkársága feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki egyik frásztalpiókból 63 pengő készpénzt és 6 pengő értékű bélyeget ellopt.

Ellopták a kalapját. Neumann Tibor Hatvan-utca 59. szám alatti lakos feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki az elsőfokú igazgatási hatóság 43. számú fölszintű szobájából, mialatt hivatalos ügyeit intézte, egy székre letett kalapját 100 pengő értékben ellopta.

Kerékpárlopás. Polgár Sándor fodrász, Hajnal-utca 21. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki a Gambinus-átjáróban ellopta kerékpárját 300 pengő értékben.

Házasság. Dr Plank Edith Ilona klinikai orvos és dr Simon Mihály klinikai orvos házasságot kötöttek. Minden külön értesítés helyett.

A társulati kereskedelmi középiskola felmentek első évfolyamába beiratkozni szándékozó kérvényüket legkésőbb szeptember 10-ig adják be.

A társulati kereskedelmi középiskolába már beiratkozott összes tanuló a díjak befizetése miatt okvetlenül jelentkezzenek szeptember hó 6-án vagy 7-én délelőtt 9 órakor.

Új tanfolyam kezdődik szeptember elején a Simai Magdolna és Sipkóvics Béláné Stezák Mária gyorsíró, géprő. és széprőiskolájában. Piac-u. 73. Előkészítés állományvizsára. Vidékieknek vasúti kedvezmény. Telefon: 22-53. Debreceni tank. kir. főig. eng. szám: 5548/1942-43.

Ovodás és iskolás gyermekek beiratása német foglalkoztató délelőtti órára, vagy délutáni nyelvoiktatásra. Felmenteknek esti tanfolyamok. Batthyány 16.

Dr Naményiné Szentendrey Olga gyorsíróiskolájában, géprőiskolájában kezdő tanfolyam. Hétfő- és pénteken. Vidékieknek vasúti kedvezmény. (Batthyány-u. 1. Telefon: 20-77.) Debreceni tank. főig. engedélyszáma: 6475/1941-42.

A brit munkaügyi miniszterium rendlete értelmében összeírják a Nagy-Britanniában tartózkodó valamennyi munkaképes finn, magyar, bolgár, román, japán, szíami nőt és férfit — jelen tik Londonból.

A budafoki kábelgyár telepén nagy tűz pusztított és sok sebesülés történt. A tűzet Riek Emil 18 éves munkás okozta, aki erősen olajos ruhájában közel ment a kazánhoz és a ruhája tüzet fogott. Egő ruhájában a munkaterembe rohant segítséget kérni és közben több társának a ruháját is meggyújtotta az égő ruha. A műhely is kigyulladt és az olajos anyagokkat nehezen tudta a tűzoltóság eloltani.

Pécen nagy a vízhiány és éjszakára kikapcsolják a vízvezetékét, hogy reggelre legyen elég víz a csövekben. A város egy-milliópengős költséggel bővíti vízvezetékét a jövő évben.

Háromszáz cserkész vonult tábora a hárshegyi cserkészparkba és onnan vonultak ma néhai gróf Teleki Pál volt miniszterelnök és főcserkész sírházhoz, hogy áldozzanak emlékének.

Halálra ítélték egy cigányt, mert elsötétítés alatt betörést követelt el. Karácsonyi Béla 22 éves mezőherényi ifjúsított cigány két fiatalkorú társával 17-ére virradó éjszaka Kondoroson betört Zor-kóczy Gábor tanító lakásába és onnan 2500 pengő értékű ruhaneműt loptak el. A csendőrkör rövid nyomozás után elfogták őket. Miután tettüket elsötétítés alatt követették el, rögtönítélő bíróság elé kerültek. A gyulai törvényszék rögtönítélő tanácsa most tárgyalta az ügyüket és a tanuvallomások meghallgatása után, valamint a perbeszédnek elhangzása után Karácsonyi Bélát kötélt általi halálra ítélte, míg a fiatalkorúak 6-6 évi fogsázbüntetését kaptak. A vádlott és védője kegyelemért folyamodott. A rögtönítélő tanács ezután kegyelmi tanácsa alakult át, melynek döntése titkos.

Vérébekkel kutatták át a Dobogókő környékét, hogy megtalálják a rejtelmes körülmények között eltűnt dr Bauer Samu 70 éves fogorvosát. A kutatás eredménytelen maradt. A család-közölte a rendőrséggel, hogy 10.000 pengőt adnak annak, aki nyomára vezet az eltűnt fogorvosnak.

Akasztófahumor. A szó szoros értelmében vett akasztófahumorról írt egy amerikai lap. Megírta, hogy Louisiana államban az egyik helyi napilap kiadóhivatala régi előfizetőjének felhívást küldött, hogy július 8-án lejáró előfizetését idejében újítsa meg, különben a lap küldésében akadályok merülhetnek fel. A címzett a börtönben volt, ahova a lapvelét utána küldték. Az előfizető a következő választ küldte a lap kiadóhivatalának: „Ha önök is olyan figyelemmel olvasnák el lapjukat, mint én, akkor most tudnák, hogy engem július 7-én felakasztanak.” Az illetőt valóban fel is akasztották aznap. Úgy gondolta, minek fizessen elő, ha a lapot úgysem küldhetik utána a túlvilágra. Felesleges pénzpozsekolás lenne. Hogy volt-e megható nekrológ, arról már nem értesültünk.

Balondsági tanácsadó

Írta: HARSÁNYI ZSOLT

Levelet kaptam, amelyre a nyilatkozással előt hajtok válaszolni.

A levelet két fiatal leány írta, a kézírásból ítélve egyikük még nem érte el a tizennyolcadik élet, a másik pedig legjobb barátja a kézírás tulajdonosának tehát a korszakosság aligha jelentős közöttük. Teljes nevét ir- tak alá, címüket is közölték. Ami a szövegben mellékes, azt elhagyom, csak a lényegét idézem.

Nagyon fiatalok vagyunk és unatkozunk és rem szeretnénk valami boldonságot csinálni. Ennek olyan sok ötlete van, legyen olyan szíves, találjon ki nekünk valami nagy boldonságot, amin lehet mulatni.

Előszökenyen eleget teszek a fiatal hölgyek felszólításának. Ime néhány boldonság, amin jól lehet mulatni. Az ötletek szerzői jogáról leondok, tessék tetszés szerint felhasználni.

Vásároljanak egy-egy adag vizketőport, menjék fel egy-egyedik emeleti lakás utára szőlő szobájába, a szobát belülről jól zárják be, hintsék be egy-másik tetőtől talpig a porral, aztán a kulcsot dobják ki az ablakon. Pár pillanaton belül már nem jut eszükbe unatkozni, a mulatság pedig leírhatatlan.

Sikerült boldonság volna két botot beszerezni és azzal sátorra indulni a Svábhegyen. Ott rendőrorjáratok szoktak cirkálni rendőrkutyákkal. Ha egy helyen kutyá közelbe férkőznek, hirtelen nagyot húznak bottal a fejére és teljes erőből szaladni kezdenek, meg vagyok győződve, hogy nem fognak unatkozni. Azonkívül kiki remekül mulat- hat a másikon

3. Ha botot be tudnak szerezni, tudnak még egy másik, egész biztosan sikerrel bíztató boldonságot is. Tudakozódnak ismerőseik köreiben, hogy melyik olyan ismerősnek van méhese aki valahol külfelken lakik. Ha ez megevan, mind a két hölgy kenje be az arcát vastagon mézzel, lopózkodjék a méheshé, ki-ki válasszon egy kast és kezdje annak az oldalát pufolni. Nem árt, ha sikonyással, kiabálással, kacagással vagy zenebonat is csapnak hozzá. Komolyan állítom, hogy nem fognak unatkozni és egymás menekülésein józúen mulathatnak is.

4. Vegül még egy ötletem volna. Bevezetést állapítsuk meg, hogy minden családban más a szokás: egytkben a papának jár gyorsabban a keze, másikban a mamának. Nehol a papa az, aki a gyerekek között a büntető pofonokat kiosztja, a mama pedig csak sir, néhol viszont a mama gyakorolja ezt a végrehajtó hatalmat, míg a papa kenyérkereső munka után járka. Nos, a két szülő közül ki kell választani azt, aki pofos. Mikor ez megevan, élbe kell állani és így kell szólni:

Édes papa vagy édes mama, (a nem kívánt torlendő), en levelet írtam Harsányi bácsi- nak, ő pedig erre azt válaszolta, hogy velem nem hajlandó tárgyalni, de édes papának (mamá- nak) azt üzeni, hogy fogalma sincsen a gyermeknevelésről, de talán még nem késett el és helyes volna a mulasztottak pótlását, lehetőleg drasztikus eszközökkel, nyomban elkezdni.

Ez, ugyebár, nagy boldonság! Ami ezután következik, aligha lesz unalmas. En pedig nagyon jól fogok mulatni

Az osztálysorsjáték tegnapi húzásán 4000 pengőt nyert: 8419 24015. 3000 pengőt nyert: 4255 32296. 2000 pengőt nyert: 58107 84737. 10 00 pengőt nyert: 21951 53138 78081. 800 pengőt nyert: 5751 21230 32105 55533 85125. 600 pengőt nyert: 20256 23227 27209 29139 32596 38967 50886 51224 67570 77590 78927 83492. 500 pengőt nyert: 30292 30408 53204 53971 57041 61013 72861 78670 80650. 300 pengőt nyert: 324 1561 1692 2434 2800 4861 6393 6570 6937 7606 8502 8953 9575 11542 12101 14432 17052 20794 23747 23734 25911 25469 27752 28683 30040 30054 30746 31732 32295 33162 34019 36816 38744 40779 41018 41117 425 3 42608 43504 48188 50706 50773 52231 52280 55890 55925 56049 56162 56452 57704 58403 59471 62888 65222 67264 67732 68279 68833 68977 69473 71110 71388 72957 73927 74752 79070 79093 79582 81229 84493 88964 90369 90560 91132 93067 93709 93830 95378 96733 97101 99162.

Allamosítják a fasiszta ifjúsági szervezeteiket. A külföldön elterjedt hírekkel szemben az olasz kormány nem osztalta fel az olasz ifjúsági szervezetet, a G. I. L.-t. A kormány csak annyit változtatást eszközölt, hogy kizárta onnan mindenféle pártpolitikai szempontot és a G. I. L. mint állami szervezet működik tovább. Az olasz ifjúsági szervezet ezzel az állítással hasonlóvá vált a politikamentes magyar levಂತemozgalomhoz.

Bulgáriában október 3-án a középeurópai időszámításra térnek át és a mutatókat egy órával hátrább tolják.

Kik árusíthatnak cserépes virágot? Eddig városokban a piacon és vásárokon cserépes virágot és virágnélküli dísznövénypalántát csak szakképzettséggel rendelkező kertész vagy kertészegéd árusíthatott. A földművelésügyi miniszter újabb rendelete szerint a felsoroltakon kívül azok is árusíthatnak, akik 1942 január 15-ét megelőzőleg legalább öt éven át főfoglalkozásképpen virágtermesztéssel foglalkoztak és e célra üvegházzal és melegágyval rendelkeznek.

Bosszújában gyújtogat Makón Gulácsy Ferenc földműves, aki családjával összeveszett és már kétszer akarta rájuk gyújtani a házat. A gyújtogató öreg embert a csendőrkör keresik.

Közellátási szabálytalanságok miatt eljárás indult a pápai járásban 270 gazdálkodó ellen, akik nem szolgáltatták be a tavalnyi tengerit, vagy a rozsozt zölden kaszálták és más szabálytalanságok követtek el.

Washingtonban szerdán köz- zétett legutóbbi számadatok szerint az északamerikai haderő és kereskedelmi tengerészet — mint a brit hírszolgálati iroda Washing- tonból jelenti — idáig halottak' an, sebesültekben, eltűntekben és löz- lyokban több mint százezer embert vesztett.

Országzászlós hősi emlék- műre került Orbán Amália 12 éves szernyei leányka neve Szernye községben a többi hőse mellé. A leánykát akkor lötték le a ese- hek, amikor a faluba bevonulni készülő honvédek elé szaladt, hogy nekik virágot, élelmet adjon át.

Bélyeggyűjtők figyelmébe! A Bélyeggyűjtők Egyesülete öss- zesejöveteleik helye ezentúl a Kereskedői Társulat első emeleti helyisége és nem az Ügyvédi Kamara, mint azt legutóbb megírtuk. Az összejövetelek tehát a Keres- kedői Társulat első emeleti helyi- ségében lesznek 11-11 óra között.

Tűz egy százholdas erdőben a Hargitán. Székelyudvarhelyről jelentik: A Hargita Képtelénfalva és Szentgyörgyfalva feletti erdő- ségeinek mintegy 100 katasztrális holdnyi része meggyullt. A tűz okozója Gábor István nevű veg- elgyengülésben levő öreg ember, aki tüzet rakott az erdőn és a tűz melettel lepihent. A tűz eloltásához a falvakból 250 férfit rendeltek ki A több év óta felhalmozódott gaz igen nagy nehézségek elő állítja az oltási munkálatok vezetőit, mert egy-egy helyen napokig lappang a tűz, amíg feltör a láng. Az oltási munkálatok jelenleg is folynak.

Letartóztatták Riccardi és Jacomini, a két ismert fasisztát. Riccardi deviza és külkereskedel- mi miniszter volt, Jacomini pedig Albánia helytartója.

Búcsúzó nyárban

Rózsafa nyílik
S bárha nem illik
Meggallom én ezt tenéked ma,
Pillangót látok
Utánad vágyok
Mint még soha.
Oly kék az ég még
Nem jó az ősz vég
Elni ma vágyom veled,
Karomba zárlak
Hűséggel várlak
Mellettem van a helyed.
Búcsúzó napfény
Nekem ez élmény
Jöjjél el a szíveddel,
Menjünk a tóra
A ringatóra
S szívem a szívedet égeti el.

NAGY GIZELLA.

Mégegyszer Galgóczyról

Pár nappal ezelőtt kedves kis visszaemlékezés jelent meg a Debreczenben Galgóczyról, I. Ferenc József keménykezű és szűszavú tábornokáról. Amilyen, kevésbé szűszavú ember volt a tábornok, annyira utálta a hosszú irka-firkát is és ez a tulajdonsága nem egyszer szerzett kellemetlen meglepetést azoknak, akik a tábornok úrtól részletes írásbeli felvilágosítást vártak. Egy ízben csaknem komoly összeütközést idézett elő Galgóczy túlságos írásiszonya. Az történt ugyanis, hogy Galgóczyt, mint a Boszniait okkupáló csapatok parancsnokának, el kellett számolnia bizonyos pénzekről. A tábornok el is készítette a számadást, de valahogy úgy, hogy jöttünk-mentünk 100 forint, ettünk-itünk 100 forint, kerékpár 100 forint, summa: 300 forint, és ez a kurta elszámolás sehogyan sem tetszett az aprólékos rubrikákhoz szokott hadbiztosságának.

Visszairtak hát Galgóczyt, hogy tessenék részletes számadást adni, indokolni, igazolni stb. Galgóczy pedig fogta a hadbiztossági iratot és ráírta a háttára:

— A számadás helyes. Aki nem hiszi, az számár!

Persze nagy volt a megrökönyödés a derék hadbiztosi hivatalban. Galgóczyval nem mertek tovább levelezgetni, viszont a kurtán-furcsán összeállított és meglehetősen nagyszámú számadást sem merték jóváhagyni, így azután öfélére elé terjesztették az ügyet: döntsen a legfelsőbb szől!

Ferenc József jóízűen elmosolyodott, amikor kedvenc tábornoka választás elolvasta és ráírta az aktára:

— En hiszem. I. Ferenc József. Polányi Lajos.

— Pécsen második terem a kórtefa. Kovács István pécsi ny. csendőrtiszt helyettes kertjében az egyik kórtefa most a rendes érési idő után újra kivirágzott. A virágok közül 43 megfogant. Szakértők szerint jó idő esetén októberre beérhet a kórtefa második termése.

— A zágrábi népiszkolákban szeptember elsejével megkezdődött a tanítás.

— A tűzkárosult Szabó Gábor és családja Torockó-utcai lakosok részére Sarkady Kálmán Széchenyi-2. szám alatti lakos 10 pengőt, ifj. v. Forgách Gábor hadszíntérről 5 pengőt, N. N. 3.50 pengőt juttatott el lapunkhoz. Az adományok kiadói hivatali pénztárukánál a napali órákban átvethetők.

— Ezer pengő érkezett a Nemzeti Bank közvetítésével a budapesti rendőrkapitányságra Stockholmból. A küldemény célját levél magyarázta meg, amelyet Axmann Böller svéd mérnök írt, aki egy hétig Magyarország fővárosában tartózkodott. „Rendkívül előzenyennek, készségesnek és udvariasnak ismertem meg a magyar rendőrt — szól a levél. — Ezzel a csekély összeggel ezt a kedveséget és figyelmet szeretném megköszönni. Kérem, hogy a pénzt a magyar rendőrrávrák felségélyezésére fordítsák.” Ez a levél a magyar rendőr kiválóságának dokumentuma.

24 órás rajportya a Debrecen környező falvakban

Szerdán borús időre ébredt az ifjúvezetőképző tabor. A fiúk aggodó szemmel nézték a rohanó felhőket. Ez érthető is részükre, mert ma kapták az első komoly feladatukat. A feladatuk a következő volt: csatárelőképzből az eddig tanultakat nemcsak elméletileg hanem gyakorlatilag hajtásuk végre. A térkép lapján megrajzolt útvonalon a rajok különböző falvakba mennek és ott a falu számára táborüzet tartanak. Különleges feladatuk volt még, hogy a térképet a terepen készített vázlatokkal helyesbítsék és a később megtartandó hadjáratokra alkalmas területeket keressenek. Ezen nehéz feladatokat bátran vállalták a fiúk.

A sorakozó jeire ebéd után teljes menetöltözésben sorakozott az ifjúvezetőképző tabor 370 leveletje. Öröm volt látni a fiúkat, amint pillanatok alatt sorakoztak. A rajparancsnokok lezárt borítékban kapták térképet és parancsot. Szemtelő esőben indultak el ennek alapján az egyes rajok. Nőtázza vonultak végig a váposon. Hat óra után már Hajdúböszörmény, Hajdúhadház, Hajdúszármason, Vámospercs, Józsa és Balmazújváros utcáin kopogtak a bakancsok. Mindenütt kaptak szállást szíves örömmel, csupán Hajdúhadházon nem volt leve-

teink részére megfelelő hely, így vissza kellett fordulniok és éjjel 2 órakor vonultak be összezáva a táborba.

A többi rajok megtartották táborüzüket amelyen szépszámú közönség vett részt. Tekintsünk csak az egyik táborüzetre: A katonai születésű haláláig levő élete elevenedik meg nőával a táborüzetnél. A vidám mókák sem maradhattak el, amin a falu fiatalsága nagyon jól mulatott. Sajnos az eső legtöbb helyen megzavarta a táborüzet, de a levele előtt nincs akadály és az esőben talán még jobban ment, mint máskor. A jólsikerült táborüzet után elfogyasztották vacsorájukat és álomra hajtották fejüket. Másnap reggel új feladatokkal megbizva indultak hazafelé. Itthon a parancsnokság finom gulyással várta a beérkező rajokat. A rajportya a táborparancsnokok és szakasparancsnokok véleménye szerint kiválóan sikerült. A fiúk megelégtettek a rájuk bízott feladatoknak és ismét bizonyították, hogy méltók a beléjük vetett bizalomra.

A mai napon tartjuk meg második nyilvános táborüzünket, melyre a város érdeklődő közönségét meghívjuk. A táborüzet pontos kezdete 19 óra 30 perckor. Títán—Turán.

Meghalt az egyik szarajevói merénylő. Ötvenhat éves korában hunyt el Szarajevóban Mehmedbasics Muhammad, a világháborút kiborbantó szarajevói gyilkosság egyik merénylője. Mehmedbasics büntetésének csak egy részét töltötte ki, később hercegovinai szülőfalujában telepedett le.

— Erdélyből néhány nagybányai és tusnádfürdői kép. **Ikódy és Dancsy** művészek kiállításán megtekinthető, Kálvin-tér 3. — **Ledniczky** rajzolóművész festőtanítványokat vállalt ugyanott. — Jelentkezés képkiallítás terem.

— **Negyvenötezer zsiltepengét és kétszáz üveg sört találtak a Dumini lakásán.** Mint Rómából jelentik: Dumininek Matteotti szocialista képviselő gyilkosságának Firenzei lakásán házkutatást tartottak, ahol kétszáz üveg sört találtak és negyvenötezer zsiltepengét és több más értékes tárgyat, amit elkoboztak Dumini autójával együtt.

— **Félév alatt százezer pengőt keresett és 92 ezer pengőt sikeresztott Vass József** szabadkai IBUSZ megbízott. A törvényesek hathónapi fogházra ítélté.

— **Budapest 10 holdas területen épít strandfürdőt a Hortny-hid északi oldalán.** Melegforrások feltárására is megkezdtek a munkálatokat, hogy medencéket töltsenek meg. Az új fürdő 20.000 személyes lesz.

— **A németek a törököknek most adtak át többszáz vasúti kocsit és mozdonyt.** A szállítmány megérkezett Istanbulba.

— **A szeszitalokat árusító üzleteket Finnországban** arra kötelezték, hogy állandó vevőikről és az eladott mennyiségről könyvet vezessenek. A jövőben a szeszitalfogyasztók csak a kiválasztott üzletekben vásárolhatnak.

— **Sztrájkolnak a nagyváradi elmebetegek.** Néhány napon keresztül fennakadás volt Nagyváradon a dohányellátásban. Az elmebeteggyógyintézetben is megéreztek a dohányhiányt az ápoltak, akik azonnal beszüntették a házimunkáikat és kijelentették, hogy nem boldogok addig dolgozni, amíg dohányt nem kapnak. Az elmebeteggyógyintézet igazgatója ártírt a dohányjövődékhez, ahonnan dohányt, illetve cigarettát utaltak át az elmebeteggyógyintézetnek. A nagyváradi boldogok dolgoznak már.

— **„Fekete völgyény.”** A sátoraljai helyi törvényesek kettős házasság miatt vontak felelősségre Daka Ferenc 33 éves budapesti bútorkereskedőt, aki az egyik budapesti házasságközvetítő iroda útján megismerkedett egy tolvai leánnyal és bár nős volt, feleségül vette, mert kitűnő menetelő üzlete volt. A törvényesek Daka Ferencet tízhavi börtönrre ítélté.

Sürgönyüzenet továbbítása a nemzetközi Vöröskereszt útján

Tájékoztatásképpen közöljük, hogy a szokásos 25 szavas úrlapra vezetett üzeneteket kívül a Nemzetközi Vöröskereszt Genf útján sürgönyüzenetet is lehet küldeni olyan országokba, amelyekkel szünetel a postaforgalom. Minthogy azonban a sürgönyküldés költséggel jár, a Nemzetközi Vöröskereszt csak olyan sürgönyt továbbít, melynek költsége megfelelő mennyiségű svájci frankot bocsátanak rendelkezésére. A svájci frank átutalásához a Magyar Nemzeti Bank engedélyre szükséges és ezért a következő az eljárás. A Magyar Nemzeti Bank fenntartotta magának a jogot arra nézve, hogy milyen szövegeű sürgönyre ad engedélyt. Tehat aki sürgönyözni kíván, megírja a forgalomban lévő üzenetúrlapra a szöveget úgy, hogy a címmel együtt ne legyen több 22 szónál. Ezt a sürgönyszöveget benyújtja a Magyar Nemzeti Bank megbízottjához és kéri aszerint, hogy boka akar sürgönyözni — a megállapított díj-szabás szerint svájci frank átutalására az engedélyt a következő címre: Comité International de la Croix Rouge Agence Centrale des Prisonniers de Guerre, Geneve. Ha az engedélyt megkapja, az igazoló írást, vagy postabefizetőszelvényt és a **lál-tamozott sürgönyszöveget** együtt beküldi a Magyar Vöröskereszthez, mely a sürgönyt továbbítja a Nemzetközi Vöröskeresztnek.

Felvilágosítások és úrlapok a Vöröskereszt irodában (Simonffy utca 1 sz. II. em. 12.) kaphatók minden szerdán 10—13 óráig.

Vöröskereszt fiók elnöksége.

— **A tiszai evangélikus egyházkerület** most tartotta közgyűlését a kassai evangélikus templomban. A közgyűlést istentisztelet vezette be, majd Lichtenstein László miskolci főispán, egyházkerületi felügyelő mondott megnyitó beszédet, majd Turóczy Zoltán püspök tartotta meg évi jelentését.

— **Zsidó istentiszteletek.** A statusquo ante i. r. anyahitközség templomaiban az istentiszteletek rendje f. hó 4—10-ig: Szombaton reggel mindkét templomban 7, délelőtt a Deák Ferenc utcában fél 11, délután mindkét templomban félhat, este 8. Köznap mindkét templomban reggel 7, este félnyolc órakor. — **A péntek esti istentisztelet mindkét templomban elmarad. Rabszág.**

— **Istentiszteletek ideje az orth. i. r. templomban.** Pénteken délután 7.05 órakor. Szombaton délelőtt 8 órakor. Szombaton kezdete 6.55 órakor, kimenetele 8.05 órakor.

Üzenetek a frontról

Fazekas Bertalan őrzvezető a Z 514 tábori postaszámraól értesíti Debrecenben lakó szüleit, hogy jól van, semmi baja nincs. Kéri, írjanak, mert szabadságra csak szeptemberben megy s eddig még nem kapott levelet. Sürgős értesítést vár, szeretettel csókolja őket.

Mikó Sándor hadapródormester üdvözlét küldi Karsay Agnesnek Debrecenbe. Köszöni a csomagot rendben megkapta.

Kovács Ferenc honvéd a K/744 tábori postaszámraól szeretettel üdvözlí szüleit és rokonait. Több levelet és olvasnivalót vár.

Szabó Mihály őrzvezető édesanyjának és testvéreinek üzeni Debrecenbe és Budapestre, hogy jól érzi magát, ne aggódjanak miatta. Kéri, minél gyakrabban írjanak. Mindenkit szeretettel csókol.

Pánti Mátyás őrzvezető a K/682 tábori postaszámraól üzeni Pü-pök-tadányban lakó szüleinek, öcsének és hozzátartozóinak: „Kivánok friss jó egészséget. Ne aggódjanak értem, egészségem jól van, melyet viszont kívánok minden kedves ismerősemnek is. Kedves szülemnek és öcsémnek szerető csókaim küldöm, a szomszédokat és ismerőseket üdvözlöm a messze idegenből.”

Kállay Károly honvéd a K/682 tábori postaszámraól üzeni kedves feleségének és kislának: Karsikának, özvegy édesanyjának, testvéreinek és minden ismerősének, rokonainak, hogy nincs semmi baja, egészséges. Jó egészséget kíván mindenkinek és szerető csókjait küldi a messze távolból. Levelet vár.

Frida Ferenc őrzvezető a K/682 tábori postaszámraól üzeni édesanyjának, testvéreinek, menyasszonyának és rokonainak Debrecenbe, hogy jól van, nincs semmi baja, egészséges. Sokat gondol hazára, mindenkit szeretettel csókol. Sok levelet vár.

Szabó István őrzvezető a K/682 tábori postaszámraól üzeni Balmazújvárosra szüleinek, testvéreinek, valamint Debrecenben lakó ismerőseinek, hogy jól van, egészséges, ne aggódjanak miatta. Sok levelet vár, szerető csókjait küldi.

Ij. Kiss Gábor honvéd a K/682 tábori postaszámraól üzeni kedves feleségének és kislának, hogy nincs semmi baja. A kért választ elküldte, jó egészséget kíván és szerető csókjait küldi kis családjának. Levelet vár. Emlékként verses üzenetet küld: „Kedves feleségem és kislám, Gabika! Imádom Mindenem. Szellő szárnyán küldöm Hozzád a levelem. Le szeretném írni Szívemben mit érzek, Bele van égetve Örökre képetek. Minden áldott este Nevedet sóhajtom, Búcsúcsókok égni Most is érzí arcom. Könnyfátyolon által Látlak olykor Téged, Szeretném életem Elküldeni néked. Szeretnék még soká Boldog lenni veletek, Nagyon messze járok, Vad, kietlen tájon, Nem vagyok veszélyben, Nincs semmi hiányom. Csupán egy hiányzik: Hogy nem látlak Téged. Éjjel-nappal mindig Elémbe idézlek. Imádkoztatok majd Miérttünk otthon, Győzelmet szerezzünk Idekint a fronton. Végzem is levelem, Tihozzátok vágyva. Az Isten áldjon meg, A viszontlátásra!”

— **A nagyváradi rendőrség kapitányhelyettesét,** dr Horváth Györgyöt a belügyminiszter Kassára helyezte az ottani rendőrkapitányság élére. Egyben a kassai kerület felügyeletével is megbízta.

— **Új bélyegeket** bocsátottak ki Romániában abból az alkalomból, hogy Mihály király harmadik éve lépett trónra és Antonescu tábornagy harmadik éve vezeti az ország ügyeit. A bélyegek szeptember 6-án kerülnek forgalomba és 30 napig maradnak érvényben.

— **Besurranó tolvaj ellopott egy öltöny ruhát** 350 pengő értékben Szauer Józsefné Hatvan-utca 59. szám alatti lakostól.

FERENC JÓZSEF KESERŰVÍZ

G v á s z r o v a t

Özv. id. Ember János ne Pipő Sára 62 éves korában elhunyt. Temetése szombaton 3 órakor lesz a 2. A) ravatalozó teremből. Gyászolják: gyermekei, menyei, vejei, unokái és a rokonság. Lakás: Lorántffy-u. 23. Gebauer rendezi.

Koroknay Erzsébet 18 éves korában meghalt. Temetése pénteken délután félötökör lesz a köztemető II. A) teremből ref. szertartással. Lakása: Kunhalom-u. 50. Pusztai temetkezési intézet.

Gábor Erzsébet 19. évében elhunyt. Temetése ma délután 4 órakor lesz a köztemető 2. ravatalozójából. Lakás: Sárosi-utca 1. Temetését Bartha vállalta végző.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik drága jó édesanyánk temetésén megjelentek, ravatalára virágot helyeztek s részvétükkel bánatunkat enyhítették, fogadják hálás köszönetünket. Konrád Olga és Irma.

A levente-év ünnepélyes megnyitása Debrecenben

Az 1943—44. levente kiképzési év folyó hó 1-én kezdődik meg. Ünnepélyes megnyitást 5-én lesz. A leventék vallásfelekezetek szerint mennek templomba ifjúvezetők vezetésével. A római katolikus leventék a Szent Anna-utcai templomba mennek reggel 8 órára szentmisére, a református leventék fél 8 órára a Nagytemplomba istentiszteletre, a görög katolikus leventék pedig az Attila-téri görög templomba reggel nyolc órára. A templomi áhítat után az összes leventék kivonulnak a nagyerdői Stadionba s ott kezdetét veszi majd az ünnepélyes megnyitás. A megnyitón a Levente Egyesület elnöke, **Kiss József** kir. tanker. főigazgató és a városi levente parancsnok mond beszédet.

Felhívás a szülőkhöz. munkaadókhöz! Szeptember elsejével a levente foglalkozás megkezdődött. Felszólítom a szülőket és munkaadókat, hogy leventéiket a leventefoglalkozásokra pontosan engedjék el és megjelenésükéről a leventeigazolványokba nyomtatott M-é betű alapján győződjék meg. Az igazolatlanul mulasztókat a városi levente parancsnokság fel fogja jelenteni.

Iskolás leventék figyelme! Az iskolába járó leventék részére a levente foglalkozás november hó 3-án kezdődik.

Azok a leventék, akik a szeptember 12-én megtartandó gyorslevente napon résztvenni akarnak, haladéktalanul jelentkezzenek a városi levente parancsnokságnál, hogy a gyorslevente napra beoszthassuk őket.

FILM

A HUNGÁRIA filmszínház „Egy vidám tragédia” című francia bohózatot újított fel nagy tettség mellett. A film meséje tulajdonképpen egy detektívregény-paródia, amit sok remek ötlettel vonzóhatásúvá a művészi rendezés. A darab főbb szerepeit Françoise Rosay, Louis Jonvet és Michel Simon játsszák remek jártéktulussal színvonalasan.

— Szívhajosnak tetette magát egy betörő, akit Pécsen a Felső balokány-utca 40. számú ház egyik lakásában az ágy alatt találtak. A rendőrségen annyi álnévet mondott, hogy csak a bűnügyi nyilvántartóból lehet majd megállapítani, mi az igazi neve.

NYILT-TÉR

Augusztus 26-án, csütörtökön délután 7 óra tájban a feleséget, ki a nagyerdei strandfürdőnél gyermekei után az indulni készülő villamoskocsira akart felszállni, egy úriasan öltözött férfi a sétabotjával többször megütötte afelelő dühében, hogy a feleségem nem engedte a villamosra maga elé tolnakodni. Az illető később mégis feljutott a villamosra. Azonban az eset miatt ellene felzúdult utazóközönség hangulata elől kénytelen volt már a legelső megállónál leszállni és anélkül, hogy megnevezte volna magát, gyáván ellépett. Felkérem mindazokat, akik ennek tanúi voltak, szíveskedjenek segítségére lenni az államrendőrség debreceni kapitányságának az illető kinyomozásában, hogy rajta a feleségemet ért durva fizikai sértésért elégtételt vehessek.

Gyula, 1943 szeptember 1.
vitéz Erkel Béla.

Heirdtmény

a hortobágyi éles lögyakorlatok elhalasztása tárgyában.

Értesítem az érdekelteket, hogy a hortobágyi 15. és bombabotterek az éles 15. és bombabotterek f. évi október hó 1-ig szünetelnek. Polgármester.

Hirdetmény

felnem robbant bombák bejelentése tárgyában.

A m. kir. Honvéd Repülő L5-iskola Parancsnokság értesítése szerint a f. évi augusztus hó 26-án megtartott bombabotter gyakorlatok alkalmával a debreceni repülőterre hazatérőben

lévő egyik repülőgépből (a Debrecen-4967 sz. 1.75000 térkép szerint) a Debrecen hortobágyi műút északi oldalán a Debreceni tanya. Nagy tanya és a műút közötti területre 10 kg-os élesítetlen bombák estek ki. A bombák élesítve nem voltak és így közvetlen veszélyt nem jelentenek. Felhívom a környékbeli lakosság figyelmét, hogy ha ilyen bombát találnak ne nyuljanak hozzá, hanem azok veszélytelen né tétele céljából a megtalálás helyét jelentse az I. fokú közgazdasági hatóságok, vagy a városháza félelem 22 sz. szobájában Debrecen, 1943 szeptember hó 2. Polgármester.

Hirdetmény

Debrecen sz. kir. város adóhivatala ezúton hívja fel figyelmét az OFB által földhözjuttatott, megváltott és vagyonváltás földök birtokosainak, hogy a terhükön nyilvántartott megváltási ártartozásukat a rendes évi töketörlesztésen felül rendkívüli töketörlesztéssel is csökkenthetik, sőt a teljes megváltási árat azonnal ki is fizethetik.

Rendkívüli töketörlesztés esetén a juttatott 10 százalékos jutalomban részesül. A teljes megváltási ár kifizetése esetén pedig a jutalom felül az ingatlanra bekebelezett jelzálogot törlik és a juttatott az ingatlanok terhelmentes korlátlan tulajdonosává lesz s azzal ezután szabadon rendelkezik.

A jelenlegi kedvező kereseti és értékesítési lehetőségek figyelembevétele mellett minden juttatottnak érdeke, hogy a megváltási tartozást sürgősen fizesse ki most, mikor a szabad forgalom tárgyát képező egyéb földárak a kereseti viszonyokhoz mérten tényleges emelkedést mutatnak.

Városi adóhivatal.

ismerhessék és ha szükséges, megjavíthatják. Ezt a segítséget adják a 114.920-1942. számú rendelettel olyan módon, hogy a mézszállapot megállapítása céljából ingyenesen talajvizsgálatot végeznek, sőt, ha megállapítják, hogy tényleg mézszegény a talaj, akkor cukorgyári mézszapot is hocsátanak ingyen rendelkezésükre. A földművelésügyi miniszter még a mézsziszap helyszínre szállításának felköltségét is viseli.

A talajjavító kedvezményeket a gazdák a következő módon szerezhetik meg:

Először is kéri a debreceni m. kir. mezőgazdasági vegykísérleti állomástól, hogy adjon nekik talajmintavételi utasítást. Ebben pontosan, világosan és részletesen meg tudhatják, mit és hogyan kell tenniük. Aztán a földnek minden olyan részéről, amely ellen a gazdának panasa van, vegyen mintát, ezt papír vagy vászonzacskóban küldje be a vegykísérleti állomásra. A földet ott megvizsgálják és megmondják, hogy melyik talajon mivel lehet segíteni. Egészen pontosan meghatározzák, mennyi mézsziszapra van szükség, hogy a talaj ismét jó termő erőbe kerüljön.

Hangsúlyozzuk, hogy a vegykísérleti állomásnak a gazdák egyetlen fillért sem kell hogy fizessenek a vizsgálatért. Saját érdeke ellen vét tehát minden gazda, ha nem veszi igénybe ezt a nagy kedvezményt, amit most a földművelésügyi miniszter megadott.

Minden szakvéleményhez, amelyben megmondják pontosan, hogy mennyi mézsziszap kell, igénybejelentő lapot csatolnak. Ezt a két lapot a gazda beküldi a Gazdasági Egyesülethez, onnan aztán továbbítják kiutalás végett a földművelésügyi miniszterhez. Gyorsan intézkednek, hogy a gazda mennél előbb kapja meg a legközelebbi cukorgyártól a mézsziszapot.

A méz a kőtőt talajt könnyen megmunkálhatóvá teszi, tehát fizikailag is megjavítja, ennek következtében a terméshozamot emeli. Például búzánál 3-4 mászás terméshozamot idézett elő a talaj megjavítása. Az olyan talaj megjavítása, ahol holdanként 15 tonna vagon cukorgyári mézsziszap szükséges, végeredményben körülbelül 50 pengőbe esik egy hold megjavítása. Ezzel szemben a búza értéktöbblete három-négyszer annyit jelent ugyanezen a területen. Ebből is látszik, hogy milyen jó befektetés az a pár pengő, amelynyit kitesz a mézsziszap szállításának felköltsége.

A földművelésügyi miniszter ezt a segítséget a gazdák részére a mezőgazdaság továbbfejlesztésével kapcsolatban nyújtja. Ezzel függ össze az az intézkedés is, hogy a debreceni m. kir. mezőgazdasági vegykísérleti állomás talajvizsgálatát is örvendetesen meggyorsították. A laboratórium nemcsak helyiségekben, hanem vegyszermérnökökben is gyarapodott, legutóbb idehelyeztek egy kísérleti fővegyészt a talajosztályhoz, melynek vezetőjét, Jeddé Fejér Endre fővegyészt pedig a földművelésügyi miniszter az országos talajjavító bizottság tagjává nevezte ki.

A debreceni vegykísérleti állomás dr. Varga István főigazgató vezetésével igen értékes tevékenységet folytatott eddig is, de munkakörének folytonos szélesbítésével nemzetgazdasági szempontból mérhetően hasznos jelentős kutatásokat fognak végezni a jövőben.

Hirdetmény a legkisebb és legnagyobb erdőgazdasági napszámberék és szakmányaik új megállapítása tárgyában

Közlöm a város érdekelteinek közértesítésére Debrecen sz. kir. város gazdasági munkabérmegállapító bizottsága a legkisebb és legnagyobb erdőgazdasági napszámberék és szakmányaik új megállapítása tárgyában a folyó évi február hó 3-án hozott határozatát a 216.000-1943 F. M. valamint annak végrehajtása

tárgyában kiadott 216.001-1943 IX. 1. F. M. számú rendelet alapján a következőképpen módosította:

Napszámok osztályozása

A legkisebb és legnagyobb erdőgazdasági napszámberék fizetése szempontjából a munkavállalók a következő bekezdéseknek

megfelelően, osztályokba soroztatnak.

I. osztályú férfimunkás az, aki a 19. életévét betöltötte, erdei munkában gyakorlott és nehéz munka kifejtésére is képes.

II. osztályú férfimunkás az a) aki a 19. életévét betöltötte, de erdei munkában nem gyakorlott, vagy nehéz munka kifejtésére nem képes; — b) aki a 19. életévét még nem töltötte be, de a 16. életévét betöltötte és teljes munkabírási

III. osztályú férfimunkás az, aki a) a 16. életévét még nem töltötte be; — b) a 60. életévét betöltötte.

A munkaadó a 16. életévét be nem töltött, illetve a 60. életévét betöltött férfimunkást II. osztályú munkásként is alkalmazhatja abban az esetben, ha az a II. osztályban megkívánt munka kifejtésére képes.

I. osztályú női munkás az, aki a 17. életévét betöltötte és a nők által végzett erdei munkában gyakorlott.

II. osztályú női munkás az, aki az I. osztályú női munkások csoportjába nem sorozható.

Legkisebb és legnagyobb erdőgazdasági napszámberék:

I. oszt. férfimunkás alsóhatár 4.— P. felső határ 6.70 P. II. oszt. férfimunkás, alsó határ 3.60 P. felső határ 5.40 P. — III. oszt. férfimunkás, alsó határ 2.60 P. felső határ 4.— P. — I. oszt. női munkás alsó határ 3.— P. felsőhatár 4.80 P. — II. oszt. női munkás, alsó határ 2.30 P. felső határ 3.50 P.

A munkaszüneti napon teljesített munkáért 25 százalékos pótdíj jár.

A lombfűrész legkisebb és legnagyobb szakmányaiból köbméterenként:

a) döntés, gallyazás, göröcsök lesimítása, hosztolás, gyűrűzés, legkisebb munkabér 1.50 P., legnagyobb 3.40 P. — b) közelítés a rakodóhoz legkisebb munkabér 1.30 P., legnagyobb 3.40 P. — c) maglyazás, méretezés, felvétel: legkisebb munkabér 0.60 P., legnagyobb 2.— P. — d) felterhelés vasúti kocsira legkisebb munkabér 0.70 P., legnagyobb 2.— P.

A lombfűrész legkisebb és legnagyobb szakmányaiból köbméterenként:

a) döntés, hosztolás, kergezés, osztályozás és rakásolás közelítés nélkül legkisebb munkabér 2.40 P., legnagyobb 6.50 P. — b) felterhelés vasúti kocsira legkisebb munkabér 0.80 P., legnagyobb 2.— pengő.

DEBRECZEN

OLDAL 1943 IX. 3.

A lombfűrész és pózna legkisebb és legnagyobb szakmányaiból köbméterenként (4.15 cm. felső átmérőben):

a) döntés, gallyazás, hosztolás, tarkázás legkisebb munkabér 0.07 P., legnagyobb 0.20 P. — b) közelítés az erdei rakodóra legkisebb munkabér 0.03 P., legnagyobb 0.13 P.

A lombfűrész legkisebb és legnagyobb szakmányaiból

(100x100x100) köbméterenként a) tűzifatermelés, döntés, hosztolás hasítás és sarangolás legkisebb munkabér 1.50 P., legnagyobb 3.— P. — b) sarangolás a vasúti rakodón legkisebb munkabér 0.25 P., legnagyobb 0.40 P. — c) berakás vasúti kocsiba legkisebb munkabér 0.25 P., legnagyobb 0.50 P. — d) tuskó sarangolás legkisebb munkabér 0.15 P., legnagyobb 0.30 P.

Tűzifa részes termelése:

Hasáb és dorong úrméter nélküli termelése tuskózás nélkül, sarangkab rakva, a gallya rakással 1.10 P. és feles gly. Tuskózás feles tuskóért. A tuskógerős nagysága a helyi szokás szerint a munkaadóval történt megállapodástól függ, mely rendszerint a tuskóvágáslap átmérőjének a háromszorosa. Az erdő gyertyásból és tisztításból származó fa mennyiség 6 cm. átmérőn aluli gallynak számít és fele a munkavállalót illeti. A 6 cm-es méret a tuskó vágás lapján mérendő. A kitermelt gyökér 10 cm-ig a munkást illeti. A földtől a tuskó magassága nem lehet magasabb mint a helmagassági átmérő egyharmada.

Az egész éves erdőkerülő munkabére nem lehet kevesebb, mint az egész éves gazdasági cselédek részére megállapított legkisebb, illetve legnagyobb évi bér.

A munkaadónak bizalmas szolgálatot is teljesítenie (pl. a munkások felett felügyeletet is gyakorló) erdőkerülőnek készpénzjárandósága évi 360 — P.

Erdőkerülő az a nem szakképzett erdőőr (erdőszolga, csész, vadőr, vadászcseléd stb.), akit nem a vármegyei erdészeti segédszolgálati szervezeténél alkalmaznak.

Hatálybalépés.

A fentiekben módosított legkisebb és legnagyobb erdőgazdasági napszámberék és szakmányaiból 1943 évi augusztus hó 1-től kezdődő hatállyal érvényesek. Polgármester.

SPORT

Hármas amatőr bajnoki mérkőzés lesz a DEAC pályán, kettős mérkőzés a DKASE pályán vasárnap

Vasárnap Debrecenben a közönség öt érdekes bajnoki mérkőzésnek lehet tanúja. A DEAC sporttelepén az amatőrök, a volt DKASE pályán pedig az újonc Villanygyár NB. III-as csapata mérkőzik a bajnoki pontokért.

A részletes sportműsor a következő: DEAC pálya egy óra: DMTE—Karcagi Levente, vezető: Sárosi; három óra: Tiszthelyettesek—MOVE Szabolcs, vezető: Faragó; öt óra: Villanygyár DEAC—Püspökklágyi MÁV bajnoki mérkőzést játszik le a csapatok Sorszeji vezetésével. Ezeket a mérkőzéseket a még veretlen DMTE csapatának és Debrecen új labdarúgócsapatának, a Tiszthelyetteseknek bemutatkozását kísérik nagy érdeklődés. Az egyetemisták átszervezett csapata is jó erőt képvisel.

Összeállították a svédek és inné ellen játszó magyar válogatottat

Vághy Kálmán szövetségi kapitány összeállította azt a keretet, amelyik Svédországba és Finnországba utazik, hogy a magyar színek képviselőiben megmérkőzzen a finn és svéd válogatottal: A keret a következő: Kapusok: Csikós, Tóth György Hátvéd: Olajkár II. Biró, Rudas.

Fedezetek: Sárosi III. Horváth K. Szűcs, Nagymaorsói Csatárok: Egressi Zsengellér, Szusza. Sárvári, Bodola, Tóth III. Tekintettel arra, hogy a vasárnapi bajnoki forduló mérkőzéseinek egyes játékosok megsérülhetnek:

A vérbeli labdarúgó rangadót látott DKASE pályán hosszú szünet után újra pattogni fog a labda s újra játszanak a bajnoki pontokért. A D. Villanygyár együttese NB. III. bajnoki mérkőzést játszik a tavalyi még NB. II-ben szereplő Nagyváradi Törekvés jóképességű együttesével. A mérkőzés nagy küzdelmet ígér. E mérkőzés előtt a Debreceni Villanygyár II. csapata a Bihari Turul ellen játszik az amatőr bajnokságért. A Villanygyár csapata komoly munkával készül a vasárnapi mérkőzésre s így minden valószínűség szerint izgalmas mérkőzés után dől el, hogy melyik csapatot lesz a bajnoki két pont a nagy mérkőzést mely öt óra kezdődik. Takács még az előmérkőzést Tasnádi vezeti.

tartalékul jelölték: Polgár, Pázmány Balogh (BSZKRT), Marosvári, Deák, Hídegyházi, Dérit. A magyar válogatott tagjai Berlinig vonaton, onnan Stockholmra repülőgépen utaznak. —o000—

Szeptember 11-én és 12-én országos úszónap Debrecenben

A DEAC és a városi levente-parancsnokság rendezésében fog lefolyni Debrecenben szeptember 11-én és 12-én az Országos Úszó nap a Buvár Kund és a Honvéd emlékverseny. Az Országos Úszó napon mindazok indulhatnak, kik az 1942-ben megtartott úszónapon még nem vettek emléklapot.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Szász Lajos miniszter a terménybeszolgáltatási rendszer kereskedelmi részéről

Budapest, szeptember 2. Dr. Szász Lajos közellátási miniszter a saját munkatársai előtt tájékoztatást adott az új mezőgazdasági terménybeszolgáltatási rendszer kereskedelmi részéről.

Rámutatott arra, hogy az új rendszer kiépítésénél a termelő és a fogyasztó közé szervesen beépítették a közvetítő kereskedőt. A kereskedő hivatásának és vállalkozói tevékenységének feladása nélkül felelősség mellett gondoskodik az árak összegyűjtéséről. Az új rendszer nem kíván hivatalnokkereskedőket létesíteni. A beszolgáltatott termények átvételét kereskedők nélkül lebonyolítani nem lehet. A rendszer tehát a kereskedőre, mint egyik fontos tartópillérre épült. Az áruforgalom lebonyolítását kijelölt kereskedők végzik.

A kiépített kereskedelmi hálózat közvetlen kapcsolatban van a

beszolgáltatási köteleesség előírását és teljesítését egyenként nyilvántartó hatóságokkal s az áruforgalmi központokkal, amelyek az áru megvásárlását és felhasználását irányítják, forgalmukat ellenőrzik és a készletek nyilvántartását intézik. Az áruforgalmi központok kereskedelemmel nem foglalkoznak. A központok irányítják és ellenőrzik a hozzájuk tartozó kereskedőket. A kereskedők három csoportba tömörülnek, mégpedig az országos, körzeti és helyi kereskedők csoportjába. A miniszter tájékoztatása során részletesen ismertette az árufelvételi utját, majd pedig az áruval történő rendelkezéseket. Hangsúlyozta, hogy az új terménybeszolgáltatási rendszer kereskedelmi szervezetének kiépítése megtörtént és az áruforgalmi központok máris megkezdték működésüket.

A debreceni és haidúmegyei gazdák ingyen megjavíthatják talajukat

Négy másza búza terméshozamot idéz elő a talajjavítás

Minden gazda sokszor tapasztalta, hogy a földje nem terem meg mindenféle gazdasági növényt, vagy ha igen, akkor is csak nagyon silány eredményt hoz. Hiába trágyázza, műveli a szántót, egyes növények csak nem hozzák meg azt a mennyiséget, amit a trágyázás és gondozás alapján joggal elvárhatna, még akkor sem, ha egyébként az időjárás is kedvező volt. Az ilyen jelenség főleg a kötött talajoknál tapasztalható, de éppúgy előfordul a laza, homokos talajokon is.

Mi ilyenkor a tenmivaló? Elsősorban meg kell állapítani, hogy mi baja van a földnek. A megjelölt vizsgálatok után rendszerint kiderült, hogy a rossz termés oka a talaj összetétele, mézszegénysége, savanyúsága. Természetesen egyetlen gazda sem tudhatja „csak úgy ránézéssel” hogy

van-e és mi a baja a szántójának. Ezért a legcélszerűbb, ha a haidúmegyei és debreceni gazdák a debreceni m. kir. mezőgazdasági vegykísérleti állomáshoz (Debrecen, Dégenfeld-tér 2) fordulnak tanácsért.

A földművelésügyi miniszterium nagymértékben segítségére van a gazdáknak, hogy a talajukat meg-

javítsák. Ezért a legcélszerűbb, ha a haidúmegyei és debreceni gazdák a debreceni m. kir. mezőgazdasági vegykísérleti állomáshoz (Debrecen, Dégenfeld-tér 2) fordulnak tanácsért.

A debreceni vegykísérleti állomás dr. Varga István főigazgató vezetésével igen értékes tevékenységet folytatott eddig is, de munkakörének folytonos szélesbítésével nemzetgazdasági szempontból mérhetően hasznos jelentős kutatásokat fognak végezni a jövőben.

A debreceni vegykísérleti állomás dr. Varga István főigazgató vezetésével igen értékes tevékenységet folytatott eddig is, de munkakörének folytonos szélesbítésével nemzetgazdasági szempontból mérhetően hasznos jelentős kutatásokat fognak végezni a jövőben.

vagyis nem igazolták úszástudásukat ötven méter úszásával, vagy pedig azok, akik az idén tanultak meg úszni. A lányok részére 11-én, szombaton délután öt órakor lesz a verseny megtartva, míg a fiúk vasárnap reggel bonyolítják le versenyüket. A városi levente parancsnokság ezúton hívja fel a leventéket, hogy akik indulni akarnak, jelentkezzenek a rendes foglalkozási napokon a csapatparancsnoknál.

Szeptember 15-én lesz a finn-magyar nemzetközötti válogatott labdarugómérkőzés. A mérkőzés játékezője a svéd Ek-lind lesz. A szeptember 12-iki svéd-magyar mérkőzés játékezője a dán Laursen.

A jövőben az NB. II. mérkőzések semleges játékezők fogják vezetni. A JT elhatározása nagyban hozzá fog járulni az NB II. mérkőzések nyugodt légkörének megteremtéséhez. Arról is szó van, hogy semleges partjelzők lesznek ezeken a mérkőzéseken.

Rumosra, a Debrecenben megsérült BSZKRI fozdézetre, csapata legalább két hétig nem számíthat. Súlyos agyrázkódást szenvedett és az orvos véleménye szerint két hétig fekvődni kell.

Vasárnap az NB. I-ben a következő bajnoki mérkőzéseket játsszák le a csapatok: Szolnok—Csepel, Ferencváros—DVSC, BSZKRT—Ujvidék, SZVSE—Gamma, SALBTC—Kispest Ujpest—DIMÁVAG, Elektromos—Kolozsvár, Nagyvárád—Vasas.

Kalocsay dr. az Ujpest volt válogatott balszélsője, szorgalmasan edz Ungvárott és a népszerű „Kacska” rövidesen formába szerezetre jön.

A svéd ellen készülődő válogatott keret szerdai edzésén három harmadot játszottak a jelöltök s mindhárom harmadban jól. A szövetségi kapitány a következő játékosokat jelölte a svéd—finn parttyára: Tóth Gy., Csikós Rudas, Polgár, Olajkár II, Sárosi III., Szűcs, Nagymarosi, Horváth Károly, Egresl, Zsengeller, Deák, Sárvári, Bodola, Tóth III.

A levente labdarugóbajnokság szeptember 19-én kezdődik. A debreceni csoportban a következő csapatok indulnak. Debreceni MÁV LE, Hajdúszoboszlói

LE, Hajdúhadházi LE, Hajdúnánási LE, Hajdúböszörményi LE, Hajdúdorogi LE, Balmazújvárosi LE. A hadtest klenc csoportban LE. A kétfoldos bajnokságban a kétfordulós bajnokságok s összesen 76 csapat nevezett. A bajnokságon a középiskolai csapatok nem vehetnek részt.

A felsőtiszai kerület játékezői küldése 1943 szeptember 5-re, NB III. Nyiregynáza NYVSC—Nagyszőlős: Körössi, Csap; Aknaszlátina—Csapi MÁV: Rády, Nagykároly; NAC—Szatmári VSE: Nagy dr. Szmáry; Szatmárnémeti SE—Petrozsény: Lengyel dr. Nagybánya; Józserencsét—PMÁV: Cselle, Debrecen DVSE—Nagyvárdi Török: Takács József, Érmihályfalva: ELE—DVSC II: Anderkó György.

Amatőr I. oszt. debreceni csoport DHTSE—MOVE Szabolcs II. Faragó Mihály, DMTE—Karcag: Sárosi László, DVSE II—B Turul Tasnádi György, DEAC—PMÁV II.: Sorszegi Károly, Nyiregynáza: NyVSC III.—Hajdúböszörmény: Egresy Pál, Mátészalka: MTK—Derecske: Lakatos.

A DVSC ifjúsági játékosaira hívja fel a vezetőség figyelmét egyik olvasónk. Különösen Lindenberget és Rácot tartja rendkívül tehetségesnek, akikből ha az edző erősen kézbe veszi őket, egy-két év múlva az első csapatnak kitűnő tagjai lehetnek.

Felkérem a DEAC összes játékosait, hogy ma délután öt órakor az egyetem sporttelepen edzésen okvetlenül jelenjenek meg, teljes számban. Intéző.

APRÓHIRDETÉSEK

MACANNYOMOZÓ (54)

GÁLOCSY legrégibb magánnyomozó megfigyeléssel, nyomozással, diszkretek, eredményesek, Zöldfa u. 3. szám. Telefon: 28-72. 54-1576 12. 3.

JÁNOSSY magánnyomozó bizalmasan nyomoz és megfigyel, Virág u. 21, telefon: 23-78. 54-764 11. 9

KOSZTOLÁNCZY magánnyomozó megfigyeléssel, nyomoz, Lorántffy u. 19. 958 9. 30.

ALKALMAZTATNI NYER FÉRFI VECYES (2)

KIHÁZASITÁSI és önállósítási biztosítások szerzéséhez napi 10—12 pengő keresettel, a megadott címek látogatására tagyűjteményeket felvesszünk, Turul, Piac u. 34. sz. 2-1649

GAZDASági ALLÁS FÉRFI (26)

EGY idősebb ember, tanácsnok felvétetik, Sallérom u. 14. sz. 26-1749

IPARI FÉRFI (35)

FODRÁSZSEGÉD, azonnal vagy hétfőre be léphet, Szelezky, Petőfi tér 12. 33-946

15-16 ÉVES fiút laboratóriumba felvesszük, Hatvan u. 1. II. 41. 33-1759

FODRÁSZ segédet, kis asszonyt, magas fizetés-sel felvesszük, Takács, Baranyai u. 42. (vagon-gyárnál). 33-63

FÉRFI szabósegédet felvesszük, kis és nagymunkát, teljes ellátással, Pető Imre férjiszabó üzem, Hajdúnánás, Hunyadi u. 10. 33-1723

CIPÉSZ segédet vegyes munkára felvesszük, Tordaj Gábor u. 2. 33-1715

JÓMUNKÁS szabósegéd, ki napszabóság-hoz ért, napszabónak felvétetik. Magyar Ruháipar. 33-1713

AZONNALI belépésre komoly, megbízható, józanéletű sütősegéd kerestetik, Derecske, Rakusz sütőde. 33-1708

TANULÓFIU (64)

TANULÓ fiú, vagy leány, fűszer üzletbe felvétetik, Csapó u. 88. 64-121

KIFUTÓFIU (49)

BECSÜLETES 16 éves fiú kifutónak és kiszolgálóhoz felvétetik, hajdúlakanya, káncs. 49-1633

KEREKPÁROZNI tudó erős kifutót felvesszünk, rövidárú nagykereskedő, Simonffy u. 49-1757

ALKALMAZÁSI KERES FÉRFI (1)

ELHELYEZKEDNE izr. férfi, ki volt utazó. BZármilyen fizikai munkára. Választ „Jó bizonyítvány” jellegre a kiadóba. 1-1762

SZEMÉLY gépkocsivezető állást keresek, Simonffy u. 45. 1-123

ALKALMAZTATNI NYER NŐ VECYES (4)

JÓ családból való leány, ki háztartásban is segít gyermek mellé elmenne. Vigkedvű Mihály u. 43. 4-1745

NÉMET nevelőnőt felvesszük, Ajánlatok „Gyermekezerető” jellegre a kiadóba. 4-1738

HATHÓNAPOS gyermek mellé kislányt keresek, Baja, Apaffi u. 20. sz. 4-1747

FEKVŐ beteg kiszolgálására erősebb nőt felvesszünk, Iskola u. 6. 4-1728

SZÁLLODAI takarító nőt azonnal felvesszünk, közepkorú, Ferenc József út 67. 4-1727

KERESKEDELMI NŐ (50)

KENYÉR üzletbe kiszolgálónót felvesszük azonnal, Boskovic, Cegléd u. 1 sz. 50-1756

IPARI NŐ (35)

NŐIFODRÁSZ segédet alkalmaz Polgár, Gambrius átjáró. 35-962

JÓMUNKÁS fodrász kisasszonyt azonnal felvesszük, Soltész, Nap u. 27. sz. 35-977

HÖLGYFODRÁSZ segédnőnt és egy férfi fodrászsegédet állandó munkára felvesszük Balogh Huszár u. 1. 35-119

KIFUTÓLEANY (47)

ÜGYES kifutóleányt alkalmaz Nagy Gyula műhímző, Hatvan u. 1. sz. 47-1752

Háztartási alkalmazott mindenek (30)

GYERMEKSZERETŐ főző mindenest keresek kis családnak Cim Pápay József u. 12. Poroszlav út 26 számánál. 30-200 vv.

MAGÁNOS ürinhöz egy mindenest felvétetik, özv. Kiss Sándorné, Bundi u. 5. 30-1732

MAGÁNOS zsidó férfi úri háztartásához többéves bizonyítvánnyal házvezetőnő felvétetik. Cim megtudható a kiadóhivatalban 30-1714

SAKÁCSNŐ (59)

KIS családnak, közeli gazdasághoz keresek közepkorú szakácsnőt, aki nagyon jól főz. Jó fizetést adok, jó ellátással. Kevés munka, jó bánásmód. Cim a kiadóban. 59-1620

SAKÁCSNŐT keresek, ki jól főz, tanyára. Jelentkezni: Kút u. 1. 59-1236

KISEBB úricsatárhoz szakácsnőnek szeptember 15-re elmennek. Levelelőháza házhöz jövők Cim: Józsa Szentgyörgy u. 767. 59-1754

SZOBALANY (60)

MINDENES szobalányt felvesszük, Jelentkezni: Simonffy út 19. 60-1744

BEJÁRÓNŐ (8)

MEGBIZHATÓ bejárónő egész napra felvétetik, Ajtó u. 21. 8-1438

BEJÁRÓNŐT jó fizetés-sel, kosztal, azonnalra felvesszük Harsányi, Kút u. 1. (lépcsőfeljáró). 8-113

MINDENES bejárónő jobb úriházhöz ajánlkoz-k, Béke u. 19. szám. Nyilastelep. 8-1746

BEJÁRÓNŐ délelőtti órákra felvétetik Márkus Arany János u. 17. harmadik ajtó. 8-1758

BEJÁRÓ takarító nőt délelőtti órákra felvétetik, Bathányi u. 9. sz. keresztpület. 8-1707

MEGBIZHATÓ bejárónő felvétetik, Kálvin-tér 11. középűs lakás. 8-1706

ÜZLETI AJANLAT (67)

FIGYELEM! Őszi, téli szövetek érkeztek. Olcsón készítek ruhákat. Tegdes, püspöki palota. 67-1996 11. 20

CIÁNOZ, vizsgálat, sziszketlenit felelősség-gel Kiss, Méliusz-tér 7. Telefon: 14-30. (verestemplomnál). 67-606 11. 4.

TÖRÖTT gramofonlemez-zet 2,50-ét fizetek. Villanykörté csere 30 f., Bíró, Hunyadi u. 22. 67-33 11. 20

CIÁNOZTASSON Csa-lia cíanozó vállalattal. Lakásvizsgálások felelősséggel, Rákóczi u. sz. telefon: 14-27. sz. 67-269 10. 13

SIRKÖVEK műköből és termésköből, mészalak gyümölcsösök részére és pirossalak, kerti utakra, kaphatók a debreceni műkögyárnál. Fűrdő u. 2. sz. 67-279 vv.

SZÖRME bundákat javítok, alakítok, festek, veszek, eladok, Kőváry szűcsmester, püspöki palota 1. 31. 67-593 11. 31

HASZNÁLT órákat veszek, javítok, eladok. — Schiffmann, Vendég u. kisállomásnál. 67-1792 1. 3.

VILLANYSZERELÉST javítást vállalom. Veszék porszívót, gramofont, lemezeket, segéd-motort, kerékpárt, rossz gumikkal is. Soltész, Kálvin-tér 2. 67-144 10. 31

ÜZLETI KERESLET (66)

TOLLAT legmagasabb napiáron veszek Hangya tollgyűjtő telep, József kir. herceg u. 71. 66-1903 vv.

DIÁK TELJES ELLÁTÁSRA (12)

KÖZÉPISKOLÁS diákok teljes ellátással elfogad tisztviselő csalá-d, Ajtó u. 13. 12-1755

TELJES ELLÁTÁS (62)

KVARTÉLYT, vagy teljes ellátást keres jobb fiatalember „Szol-d” jellegre. 62-1716

EKSZER, ARANY, ÉZÜST (19)

ARANYAT, ezüstöt, briliánsat ékszer nap-árban veszek, Szelezky-ni, Sas u. 2. 19-495 11. 27

ARANYAT ezüstneműt ékszerket, napi áron veszek Takács Sándorné, Piac u. 56. 19-1872 11. 17

MIELŐTT arany, ezüst, briliáns ékszerét eladja, mutassa meg Szelezky-ni óra és ékszerkeres-kedőnek, Sas u. 2. 19-1857 9. 3

RÉGI ékszerket, ezüstöt, briliánsat, magas áron veszek Ékszer Ja-vítás, Pollák aranymű-ves, Hatvan u. 2. 19-527 11. 29.

OKTATÁS (56)

DR NAMÉNYINÉ gyorsíróiskolájában, gépiróiskolájában al-lándó tanfolyamkezdés. Bathányi u. 1. Vidé-kieknek vasúti kedvez-mény. Debreceni tan-kerületi királyi fogaz-gatói engedély száma: 6475/1941-42. 785 9. 26.

ÜZEMEN levő Opel Kadet autó eladó. Nyil u. 98. sz. 7-1720

HANGSZER (28)

JOHANGU rövid zong-órát keresek megvétel-re, Ajánlatokat „Zong-ora” jellegre a kiadó-ba kérek. 28-894

ZONGORA hangolási munkát, kitűnő képzettséggel vállalom Vargyas Nap u. 17. vidéken is. 28-624 5. 3.

ZONGORA bécsi, re-mek hangú, kitűnő al-lapotban eladó. Hadik utca húsz. DEAC sport-telepnél. 28-1557

EGY vadonatúj hársfa pianinó eladó. Cim a ki-adóban. 28-1763

BUTOR (9)

NINCSEN fényes kirakunk, butort olcsón adunk, Piac u. 71. szám udvarban. Brillné. 9-1381 10. 4

HASZNÁLT butorokat irodaberendezést wert-heimkasszát, üzletbe-rendezést magas áron veszek Verő, Csapó u. 10 sz. 9. 10. 1971

MODERN háló és kony-haberendezések állan-dóan raktáron. Megren-deléseket vállalom, pon-tosan szállítok, Uj-falussy Sándor, Bethlen u. 56. 9-1470 9. 11

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba úrinő részére ellátással is azonnal kiadó. Cim: Pé-terfia u. 25. 10-1737

BUTOROZOTT szoba fürdőszoba használat-tal kiadó. Rákosi Jenő u. 5. sz. I. 6. 10-1761

SAJÁTKÉSZÍTMÉNYŰ

konyhaberendezések, fes-tett hálók, kombinált szekrények raktáron — Arany János u. 1. ud-varban. 9-645. 11. 29

SZÉP olcsó butort akar vásárolni, fardtságot ne sajnálja, Löcsei bú-torüzletben megtalálja. Eötvös u. 66. szám. 9-886 9. 30.

SZALON-GARNITURA kék plüss futószoftyegek, zsákok. 600 literes toposokád, szőrmék porszívó gyer-mekfürdőkád utazóko-sarok eladók. Csak 10 órától. Vilmos császár körút 12. 9-1738

EGY nagy ebédlőszek-rény eladó. és többféle ócska butor van eladó. Mester u. 29. 9-1750

PRIMA modern ebédlő elköltözés miatt sürgő-sen eladó Rothermere u. 12. sz. 9-116

UJ szalon, rekamié, fo-telek eladók. Homok u. 142. keresztpület. 9-125

ATADÓ ÜZLET, VENDEGLŐ (6)

ELADÓ jömenetelű jó forgalmas kocsmahelyi ség lakással, Hajdúbö-szörmény Bethlen Gábor u. 19. sz. 6-1639

JÖMENETELŰ fűszerüzlet, jogfolyto-nossággal sürgősen el-adó. Cim a kiadóban. 6-122

LAKÁSCSERE (53)

ELCSERÉLNEM Honvéd u. 7. alatti két-szobás utcai lakásomat, belvárosban, hasonlóval esetleg egyszobás ma-gánházzal. 53-17

SZOBÁ, konyha, előszo-ba, lakásomat elcsere-lném két, vagy három-szobással, Baja, Apaffi u. 20. sz. 53-1748

KETTŐSZOBÁS régi bérű, minden komforttal (viz, gáz bent) és teljes kényelemmel ellátott la-kásomat elcsere-lném ugyancsak kerti három, vagy 4 szobás, komfor-tos lakással. Cim a ki-adóban. 53-1462 vv

LAKÁST KERES (52)

KETTŐSZOBÁS össz-komfortos lakást, lehet albérlet is, sürgősen ke-resek. Közvetítőt díjaz-ok. Ajánlatot a kiadóba „Fiatal pár” jellegre ké-rek. 52-569 vv.

KERESEK 1 szoba, s konyhás lakást novem-ber elsejére, kertben, — vagy városban. Félelv lakbért előre fizetek. — Cim a kiadóban. 52-1711

BUTOROZOTT SZOBA (10)

FIATALEMBER kü-lönbejárátú butorozott szobát keres azonnalra, „Lehetőleg ellátással” je-ligére a kiadóba. 10-1570

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba úrinő részére ellátással is azonnal kiadó. Cim: Pé-terfia u. 25. 10-1737

BUTOROZOTT szoba fürdőszoba használat-tal kiadó. Rákosi Jenő u. 5. sz. I. 6. 10-1761

CSINOSAN butorozott

udvari szoba, esetleg el-látással is kiadó. Bíró Arany János u 1 a I. e. 10-1726

CSINOS kis butorozott szoba azonnal kiadó. — Csapó u. 26. 10-1722

ELVESZETT (13)

KEDDEN reggel elvesz tettem Berettyóújfaluba szülő élelmiszer-teljes juttalomban részessitem. Cim a kiadó-ban. 13-1731

ELVESZETT két bá-rány, Szabó Kálmán u. 57. alól. Nyomravezető jutalmat kap. 13-1721

ELVESZETT fehér him „Franci” névre hall-gató pincsi kutya. Meg-találó jutalomban ré-szesül: Hatvan u. 6. ház felügyelőnél. 13-127

VECYES (68)

HETVEN darab anya-bírka és nyolcvan tokjő és bárány felebe, vagy tartásra kiadó Érdek-lődni: Komlóssy u. 11. sz alatt. 68-951

A DEBRECENI Ideg-kinika veradókát (spen-der) keres Egyelőre nyilvántartás céljából je-lentkezhetek minden kedden, szerdán és csü-törtökön délelőtti 10-1 óra között a klinikán. 68-1693

TYUKSZEMVÁGO szalonom állandóan nyitva, Simonffy u. 7. v. vitéz Sövény. Telefon: 24-86. 68-1740

AKI elsőjén a vonatban a táskáját rám bizta, jelentkezzen Balmaz-újváros, Petőfi-tér 30. 68-1725

OLAJMALOM beren-dezés érdekelne sürgő-sen. Megbizottam Ré-vész. Debrecen. Hunyadi u. 21. sz. 68-1637

CSEREÜZLET (11)

SZAPPANNAK való zsírt szappanra becseré-lek Pál János szappa-nosmester. Kölcsey u. 8. 11-634 11. 19

KÁLYHA, TUZHELY (46)

JÓKARBAN levő cse-repkályha eladó. Megte-kínehető 10-12-ig Arany János u. 11. keresz-tépület. 46-1659

GYERMEKKOCSI (27)

ELADÓ jókarban levő gyermek sportkocsi. — Megtekinthető délután 5 órától. Fazekas Mi-hály u. 6. sz. 277-1737

ÉPÍTKEZÉSI ANYAG (20)

ELADÓ 140x150 új iker ablak Tóth üvegező, — Bocskay-tér 2. 20-1773

HASZNÁLT RUHA, CIPŐ (9)

PERZSA bundát meg-vételre keresek, kifogás-talan állapotban, közép-alakra, „Perzsa” jelleg-re a kiadóba. 69-459

ELADÓ egy új angol szővet női kosztium. Meg-tekínehető: Hatvan u. 69-1742

###